NAAR RUIMER HORIZON

OFFICIEEL ORGAAN VAN

INDISCH JEUGD-CENTRUM

ARUBA

van deze dagen

3e Jaargang
Februari-Maart '48 - Nrs. 4-5

NAAR RUIMER HORIZON

Officiëel Orgaan van de Vereniging
,,INDISCH JEUGD-CENTRUM"
Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit
d.d. 17 September 946, No. 73

Redactie: Elzenlaan 25, Hilversum
Telefoon 8039

Administratie: Raphaëlplein 17, Amsterdam-Z.
Telefoon 99014

Dit blad verschijnt éénmaal per maand met medewerking van de Koninklijke Vereniging ,,Indisch Instituut", Mauritskade 63, Amsterdam-Oost

Aan onze LEZERS

Het behoort tot de goede gewoonte van de redactie van een blad om dit een enkele maal te doen verschijnen in een bijzondere vorm.

Een ongezochte aanleiding om ditmaal te komen tot een gecombineerd Februari-Maart ,,Aruba-nummer" was het persoonlijk contact van onze Uitgever, de Heer Jules Perel met de Gezaghebber van Aruba, Mr. L. C. Kwartz en de ,,Toeristen-Commissie-Aruba".

Tijdens deze aanraking en uit de gesprekken met deze hoogste autoriteit van dit zo belangrijke gebiedsdeel en de officiële instantie ter bevordering van het toerisme trad de ernstige klacht naar voren van de schromelijke onbekendheid in Nederland met deze ,,parel uit de West".

Mede verantwoordelijk voor een juiste voorlichting omtrent de Overzeese Gebiedsdelen aan de ,,rijpere jeugd" in Nederland, deed de Heer Perel aan bovengenoemden het verzoek tot medewerking bij de samenstelling van een Aruba-editie voor het Maandblad ,,Naar Ruimer Horizon", waartoe de ,,Toeristen-Commissie Aruba" zich gaarne bereid verklaarde.

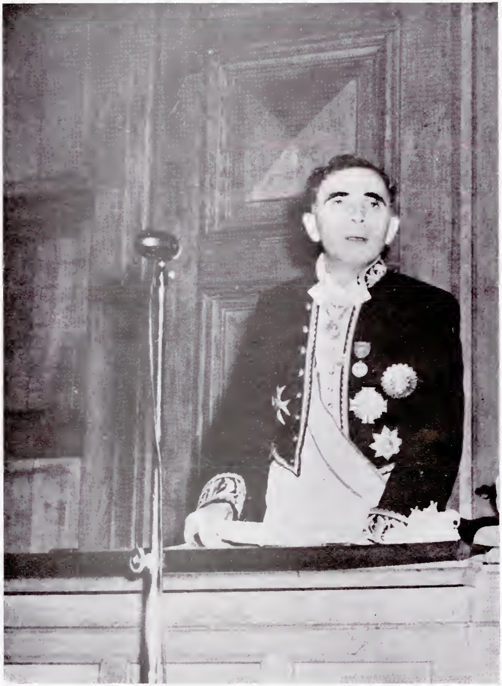
Zo kwam dan dit Aruba-nummer tot stand.

Bij de beoordeling daarvan door onze lezers beroepen wij ons op de verklaring van de ,,Toeristen-Commissie-Aruba": ,,dat het niet volmaakt is, hetgeen mensenwerk nimmer is."

Moge echter deze bijdrage er toe medewerken Nederlands Horizon in 't byzonder die van de ,,rijpere jeugd" te verruimen door de grote deskundigheid en de liefde voor dit stukje Nederland, waarvan deze artikelen getuigen.

Wij besluiten met onze bijzondere dank aan de samenstellers en medewerkers en aan de Heer Perel.

Hoofdredacteur

Z.E. Dr. P. KASTEEL
Gouverneur van het Staatsdeel Curaçao

Mr. L. C. KWARTSZ
Gezaghebber van Aruba

„Foto Fischer" Curaçao

Aan de Redactie „NAAR RUIMER HORIZON"
Officiëel Orgaan der Ver. „INDISCH JEUGD-CENTRUM"
HILVERSUM

Mijne Heren,

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van de heer Jules Perel, uitgever van Uw blad, dit „Aruba-nummer" met een enkel woord in te leiden.
Vele malen is er in Nederlandse bladen over Aruba geschreven, ook door lieden, die nauwelijks weten waar dit deel van het Koninkrijk der Nederlanden is gelegen of door personen, die na een bezoek van enkele dagen hun indrukken weergeven en aldus niet tot het wezen der dingen kunnen doordringen.
Echter, de heer Perel heeft verzocht de bijdragen voor deze editie te laten schrijven door personen die op Aruba leven en werken. Dit is op zichzelf al een reden om uiting te geven aan mijn voldoening, dat dit „Aruba-nummer" verschijnt; de heer Perel ben ik hiervoor dan ook zeer dankbaar. Door dit initiatief is daadwerkelijk een begin gemaakt met de voorlichting omtrent dit gebiedsdeel in Nederland.
En op deze wijze kan het Nederlands publiek naar waarheid worden voorgelicht, een voorlichting, welke, naar ik hoop, in een of andere vorm vruchten moge afwerpen, voor Nederland en voor Aruba.
De samenstellers der artikelen hebben slechts bedoeld een bescheiden bijdrage te leveren omtrent de feiten op Aruba.
Daarin zijn zij geslaagd. Zij hebben geen verdere pretenties.

De Gezaghebber van Aruba,
Mr. L. C. Kwartsz

Toeristen - Commissie - Aruba

INGESTELD BIJ G.B. d.d. 23 JANUARI 1947 No. 158

Tourist-Committee-Aruba

*

Aan de Uitgever van het blad
„NAAR RUIMER HORIZON"
Raphaëlplein 17, Amsterdam

Weledelgeboren Heer,

Tijdens Uw bezoek aan ons eiland in het najaar van 1947, hebt U onze Commissie medegedeeld, dat U een „Aruba-editie" van Uw blad wenste uit te geven, voor de samenstelling waarvan U onze bemiddeling inriep.

Wij hopen daarin geslaagd te zijn. Tevens dat wij door dit geschrift Nederland dichter bij Aruba zullen brengen.

Wij zijn U zeer erkentelijk, dat Gij ons in de gelegenheid hebt willen stellen deze uitgave het licht te doen zien. Echter lang niet alle facetten van het leven op dit deel van het Koninkrijk worden in dit blad belicht. Het is dus niet volmaakt, hetgeen mensenwerk nimmer is. Doch de schrijvers der artikelen hebben ernstig gestreefd „Nederlands horizon te verruimen", door een juist beeld te geven van plaatselijke toestanden.

Gaarne danken wij U en de samenstellers openlijk voor die arbeid, door plaatsing van deze brief in Uw blad.

Met onze beste wensen en de meeste hoogachting, verblijven wij,

„Toeristen-Commissie-Aruba":

J. E. Yrausquin,
Voorzitter

H. A. Hessling,
Lid, wd. Secretaris

Bestuur van Aruba (N.W.I.)

GEZAGHEBBER VAN ARUBA
Pls. Hoofd van Politie
Mr. L. C. KWARTSZ

Bestuursdienst	—	H. A. Hessling (hoofdcommies)
Financiën & Comptabiliteit	—	R. van Hoorn (commies)
Bevolking & Burgerlijke Stand	—	R. R. da Costa Gomez (commies)
Sociale & Economische Zaken	—	H. G. Kronenberg (controleur 1e kl.)
Openbare Werken	—	L. de Hoop (hoofd-technisch-ambtenaar)
Landswatervoorzieningsdienst	—	F. A. van Drimmelen (technisch-ambtenaar)
Hypotheken- en Kadasterkantoor	—	J. A. Meuter (landmeter)
Domeinbeheer	—	J. Pauw (commies)
Veterinaire dienst	—	R. de Wit (hoofdopzichter)
Openbare Markten	—	C. R. M. Booi (marktmeester)
Posterijen :		
Postkantoor (Oranjestad)	—	H. Oduber (commies)
Hulp-Postkantoor (St. Nicolaas)	—	E. Arends (commies)
Radio- en Telefoondienst	—	C. R. Arends (telegrafist 1e kl.)
Haven- en Loodswezen :		
Paardenbaai (Oranjestad)	—	C. van der Linden (havenmeester-loods)
St. Nicolaasbaai (St. Nicolaas)	—	M. Noot (havenmeester-loods)
Ontvangerskantoor	—	J. W. Budde (wnd. ontvanger)
Douanedienst	—	J. J. Maduro (verificateur)
Politie :		
Militaire Politie	—	Th. A. J. van Erp (kapitein)
Burgerpolitie	—	A. C. van Maastricht (onder-inspecteur)
Weermacht	—	D. IJskes (kapitein-garnizoenscommandant)
Medische Dienst	—	Dr. J. R. Arends (chef)
Mulo-scholen :		
Julianaschool (Openbaar Onderwijs)	—	C. D. Yrausquin (hoofd)
St. Dominicuscollege (Bijzonder Onderwijs)	—	Frère Andreas (directeur)
St. Mariaschool (Bijzonder Onderwijs)	—	Soeur Miletia (hoofd)

Rechterlijke Macht :
Gerecht in eerste aanleg.

Mr. C. F. Klokke	—	rechter
Fr. P. de Wever	—	subst. griffier
C. C. G. Philipszoon	—	subst. officier van justitie
C. W. Doesberg	—	deurwaarder

Huis van Bewaring	—	T. B. Hector (hoofdopzichter)
Voogdijraad	—	H. A. Pietersz (commies-secretaris)

Notariaat :

W. F. M. Lampe — notaris
F. W. de Beste — notaris

Vereniging „INDISCH JEUGD-CENTRUM"

Algemeen Secretariaat: Hilversum, Celebeslaan 21, telefoon 4830 (K. 2950), postgiro: 378183

Correspondentie-adressen der afdelingen van de Vereniging „Indisch Jeugd-Centrum":

Alkmaar: J. Christiaanse, Fontein Verschuurstraat 5.
Almelo: I. Oudeman, Tijhofslaan 6.
Apeldoorn: S. Rijpma, Soerenseweg 80.
Assen: C. van der Velde, Oosterhoutstraat 112.
Avereest: D. Ham, Wethouder Molstraat 48, Dedemsvaart.
Baarn: L. Eskes, Anna Paulownalaan 3.
Bilthoven—De Bilt: J. v. d. Bol, Kerklaan 67, De Bilt.
Bussum: H. Hommersen, Thorbeckelaan 28, Naarden.
Doetinchem: C. Beinema, Loolaan 11.
Ede: C. J. v. d Watering, Roekelseweg 22.
Enschede: Drs. A. van Noort, Potgieterstr. 20.
Epe: Mej. Joh. Kempees, Slathweg 435.
Groningen: Mevr. H. A. Gotlieb-Bolhuis, Gorechtkade 94, Tel. 29606.
Haarlem: C. P. Jansz., Jan Geyzenkade 207.
Heemstede: D. Kikkert, Wagnerkade 71.
Heerlen: Drs. E. B. Plooij, Caumerbeeklaan 21.
Hilversum: Celebeslaan 21, Tel. 4830 (K. 2950).
Laren (N.-H.): K. Swart, De Leemkuil 5, Tel. 3550 (K 2953).
Leiden-Oegstgeest: M. de Jong, Rhijnvreugd 5, Zoeterwoude post Leiderdorp), telefoon 21033, Leiden (K 1710).
Meppel: H. Assen, Leonard Springerlaan 31.
Naarden: F. Eijberts, Gijsbrecht v. Amstelstraat 393, Hilversum.
Oranjestad (Aruba): E. Bartels, Secretaris Toeristen-Commissie-Aruba, Oranjestad (Aruba).
Sappemeer-Hoogezand: J. K. van Leeuwen, Directeur R.H.B.S. te Sappemeer.
Soest: H. G. Ferguson, Hartmanlaan 4.
Suriname(Paramaribo): H. F. E. Smelik, Inspecteur v/h Onderwijs, Evangelische Broederschap.
Winschoten: W. Trijssenaar, Burgemeester Schönfeldplein 8.
Zeist: J. Figée, F. v. d. Puttenlaan 13, telefoon: 4597 (K 3404).
Zwolle: C. van Bekkum, Heerenweg 126, telefoon: 7972.

Redactie „NAAR RUIMER HORIZON":
Hilversum, Elzenlaan 25, telefoon 8039.

Hoofdredacteur „NAAR RUIMER HORIZON":
C. H. W. van der Ven, Hilversum, Elzenlaan 25, telefoon: 8039.

Commissie Advies v. d. Redactie „NAAR RUIMER HORIZON":

W. Galjaard.
Jules Perel.
R. D. Simons.
G. L. Tichelman.

Medewerkers v. d. Redactie „NAAR RUIMER HORIZON":

Jhr. Mr. Dr. W. H. Alting van Geusau.
Aziz Azimal.
F. van Bemmel.
L. F. L. Bergamin.
W. S. Bitter.
W. A. Braasem.
Prof. Dr. H. C. Delsman.
Dr. M. G. Emeis.
Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.
Mevr. A. Galjaard-van der Pijl.
W. Galjaard.
Dr. Joh. Hartog.
Hugo Hooftman.
Mevr. J. H. Hooykaas-van Leeuwen Boomkamp.
Joh. van Hulzen.
J. de Jong.
Mevr. C. J. Jongejans-van Ophuysen.
Prof. Dr. V. J. Koningsberger.
Mr. J. Kunst.
Mr. J. F. Kunst.
Wm. B. S. Klooster.
Dr. J. Lanjouw.
Menno van Meeteren Brouwer.
Mevr. M. de Munck Mortier.
Ir. O. M. de Munnick.
Raden S. Nimpoeno.
E. W. Ostreig.
Fred. Oudschans Dentz.
Sam. Pasariboe.
Dr. P. Peverelli.
Mevr. C. H. Sevenhuysen-Verhoeff.
Mevr. W. Sieveking-Koops.
R. D. Simons.
W. F. E. Smelik.
Mevr. Ems I. H. van Soest.
Alfred van Sprang.
Mevr. L. van Suchtelen-Leembruggen.
G. L. Tichelman.
Mr. L. Tielenius Kruythoff.
Dr. H. F. Tillema.
K. van der Veer.
F. Veldhuysen.
F. A. Wagner.
J. van de Walle.
Hendrik de Wit.
Bernard IJzerdraat.
Mohd. Zain.

Samenstelling HOOFDBESTUUR

Dag. Bestuur:

C. H. W. van der Ven, Alg. Voorzitter.
W. Galjaard, Alg. Secretaris-Penningmeester.
D. H. Dutmer, Lid.

Overige leden:

L. v. d. Meer.
Drs. P. J. Mulder.
R. D. Simons.
C. Snijder.
F. Veldhuysen.
Dr. J. H. Wesselings.

Administratie „NAAR RUIMER HORIZON": Amsterdam-Z. - Raphaëlplein 17 - Telefoon 99014 - Postgiro 375600 der Nederlandsche Handel Mij. N.V., bijk. Minervaplein, Amsterdam t.n.v. „Indisch Jeugd-Centrum".
Abonnementsprijs *f* 5.— per jaar.

Het *Culturele* leven op Aruba

door F. STEENMEIJER,
Voorzitter van de Arubaanse Kunstkring

De snelle economische ontwikkeling, die Aruba heeft doorgemaakt en die nog steeds aanhoudt, de gezonde financiële positie, het feit dat practisch alles zonder veel moeilijkheden verkrijgbaar is, dit en nog meer, geeft een buitenstaander, die Aruba bezoekt een zeer gunstige indruk van het wonen en leven op het eiland. Doch zij, die uit persoonlijke ervaring weten hoe het leven in de tropen is en dan speciaal het leven op een afgelegen post, zij weten wat het is, cultureel genot te moeten ontberen, al heeft men het op ander gebied ook nòg zo goed. Niet dat Aruba thans vergeleken kan worden met een nederzetting in de binnenlanden van Sumatra of Borneo. Het eiland is nu ingeschakeld in het internationale snelverkeer, talrijke schepen en vliegtuigen doen dagelijks haar havens en vliegveld aan, doch de culturele vooruitgang is veel minder snel gegaan dan de economische en men vindt op Aruba dan ook nog geen leeszaal met bibliotheek, geen museum, geen zaal, die aan alle eisen, gesteld aan de opvoering van een behoorlijk toneelstuk of uitvoering van een concert, voldoet, en geen tentoonstellingsgebouw. Uit het hieronder volgende moge blijken, dat men zich op Aruba uitstekend behelpen kan met de bestaande theaters en zalen, al moeten dan ook concerten, tentoonstellingen enz. vooralsnog op bescheiden wijze plaatsvinden.

—o—

In vroegere jaren kwam het voor, dat rondreizende kunstenaars een bezoek aan Aruba brachten en er op een of andere wijze een culturele avond georganiseerd werd. Een van de bioscooptheaters te Oranjestad leende zich voor dit doel en het clubgebouw op de terreinen van de Lago Oil & Transport Company Ltd. te San Nicolaas was, voor het door brand vernield werd, eveneens een plaats, geschikt voor een concert of lezing. Meestal kwamen de musici en sprekers uit Curaçao over, waar men reeds vele jaren op vrij geregelde tijden van concerten, tentoonstellingen en lezingen kon genieten. Van hen, die in deze periode op Aruba optraden onder auspiciën van het Alg. Ned. Verbond of een andere vereniging, kunnen o.a. genoemd worden: De Dietse Spelers, Charlotte Köhler, het Lener kwartet en het duo France Deck-Raoul del Val.

—o—

Een nieuw tijdperk wordt ingeluid wanneer verschillende bestaande clubs, die door uitbreiding van het ledental behoefte krijgen aan een eigen clubgebouw, plannen maken tot bouw hiervan en deze na enige tijd verwezenlijken. De „Sociedad Bolivariana de Aruba" bouwt in 1943 een mooi clubgebouw (in gebruik genomen 16 December 1944), dat feitelijk beschouwd moet worden als een monument gewijd aan de nagedachtenis van de bevrijder Simon Bolivar. Dit gebouw, dat even buiten de bebouwde kom van Oranjestad is gelegen, is door ligging en inrichting tot op heden het culturele centrum op Aruba. Het gebouw heeft een ruime theaterzaal met podium, een bibliotheek, nog een kleinere zaal met bar, terwijl er eveneens een biljartzaal met bar aanwezig is. De „Sociedad Bolivariana" is opgericht in Augustus 1937. Het voornaamste doel van de vereniging, welke naast Arubaanse ingezetenen vooral de op Aruba gevestigde personen uit de Zuid-Amerikaanse landen als leden heeft, is hulde te brengen aan de nagedachtenis van Simon Bolivar, zijn deugden te verheerlijken en daarnaast de cultuur van Aruba te bevorderen, het eiland te helpen verfraaien en de vriendschapsbanden tussen de verschillende nationaliteiten te versterken.

De Club Suriname, die alle op Aruba wonende Surinamers verenigt, opent in 1945 haar nieuwe clubgebouw te St. Nicolaas. Hoewel bescheiden van opzet, is dit clubgebouw het enige op de Oostelijke helft van het eiland, waarin een uitvoering mogelijk is. De reeds genoemde „Essoclub" op de terreinen van de Lago Oil & Transport Company Ltd. brandde in 1941 af en werd vervangen door een houten gebouw, dat alle comfort mist. Plannen voor een geheel nieuwe en zeer moderne „Essoclub" zijn gereed. Ook de club Suriname draagt het hare bij tot het culturele leven op Aruba. Zij organiseert vooral avonden met plaatselijke krachten en onder haar auspiciën gaf in 1947 de Surinaamse pianiste Majoie Hajary enkele geslaagde concerten op Aruba.

—o—

Een vereniging zonder eigen clubgebouw, maar die over het algemeen de meeste culturele avonden organiseerde, is het Algemeen Nederlands Verbond, afd. Aruba. Zij werd in 1932 opgericht met steun van verschillende vooraanstaande Arubaanse ingezetenen, die veel hebben gedaan voor de bloei van de afdeling. Toen de afdeling Aruba op 5 September 1933 werd goedgekeurd bij beschikking van de Gouverneur, hadden o.a. zitting in het bestuur de Heren L. J. M. Henriquez, Voorzitter en L. C. Kwartsz, Onder-voorzitter en H. A. Hessling, 1e Secretaris. De afdeling onderhoudt een eigen toneelgroep, die vele jaren met groot succes zowel op Aruba als op Curaçao toneelstukken voor het voetlicht brengt. Vooral in de oorlogsjaren waren deze avonden iets bijzonders voor de bewoners van Aruba en dat men niet voor een kleintje vervaard is blijkt uit de opvoering van o.a. „Betje regeert", „Een ideaal echtgenoot", „De Spooktrein", „De zaak Peggy Smith", en in 1947 „Het Chinese Landhuis". Nadat enkele pogingen aanvankelijk gefaald hadden wordt in Mei 1946 de Arubaanse Kunstkring opgericht als zustervereniging van de Curaçaose Kunstkring en als overkoepelende vereniging over de reeds bestaande. In haar bestuur hebben bestuursleden van de drie bovengenoemde verenigingen zitting. Sinds haar oprichting heeft de Arubaanse Kunstkring ongeveer maandelijks een concert kunnen organiseren waarbij zowel aan Nederlandse als aan bui-

Het moderne gebouw van de „Sociedad Bolivariana de Aruba" alwaar concerten, tentoonstellingen en dergelijke cultuuruitingen worden georganiseerd Het biedt plaats aan 500 personen

De voorgevel van het fraaie en meest moderne (bioscoop) „De Veer's theater" in het gebiedsdeel, dat plaats biedt aan 700 personen - Rechts een deel van de „Flamingo-room" (restaurant)

tenlandse kunstenaars aandacht werd geschonken. Van hen, die op Aruba optraden, mogen de volgende artisten genoemd worden: het koor „The Fisk Jubilee Singers", de Nederlandse cellist Max Rodriguez, de Nederlandse violist Jacob van der Woude, de beroemde tenor Sir Richard Tauber, de pianist Paul Loyonnet, de Nederlandse sopraanzangeres Coté van der Mark en de befaamde violist Richar Odnaposoff. Deze concerten werden afgewisseld door een film- of een voordrachtavond in samenwerking met het A.N.V., terwijl voor liefhebbers van de schilderkunst een drietal schilderijententoonstellingen georganiseerd werden. De „Sociedad Bolivariana" verleende steeds haar medewerking door haar concertzaal voor alle opvoeringen af te staan. Door deze concerten is Aruba als nieuw arbeidsveld voor concertbureaux in Caracas, Mexico-City en New-York opengelegd en beloven veelvuldige aanbiedingen een toenemende muzikale activiteit in de nabije toekomst.

—o—

Een „Arubaanse Avond" onder haar auspiciën gegeven met plaatselijke krachten van verschillende nationaliteiten en waarop een licht klassiek programma uitgevoerd werd met zang, dans, piano- en vioolspel gaf een idee van de prestaties der eilandbewoners en had groot succes. Een Surinaams mannenkoor, waarvan men het bestaan nauwelijks wist, kwam hierdoor in het centrum der belangstelling te staan.

Van belang is het tevens, dat door de concerten het contact met de Amerikaanse bewoners van de „Lago Colony" versterkt wordt. Deze Amerikanen zorgen voor hun eigen culturele ontspanning, welke beperkt blijft tot avonden van krachten uit de „Colony".

In de bevolking van Aruba overheerst het Spaanse element en op Zon- en feestdagen kan men geregeld kleine orkestjes horen, bestaande uit enkele snaar- en vooral uit slaginstrumenten, die muziek met echt Zuid-Amerikaans rhythme (rumba, conga, zamba) ten beste geven. Natuurlijk ontbreken de maraca's (gedroogde kalebassen met steentjes gevuld) niet. Grote populariteit bezit de Arubaanse componist en dichter Padu Lampe, behorend tot een der vooraanstaande Arubaanse families. Talrijke liederen verschenen van zijn hand en worden, opgenomen op gramofoonplaten, gespeeld.

—o—

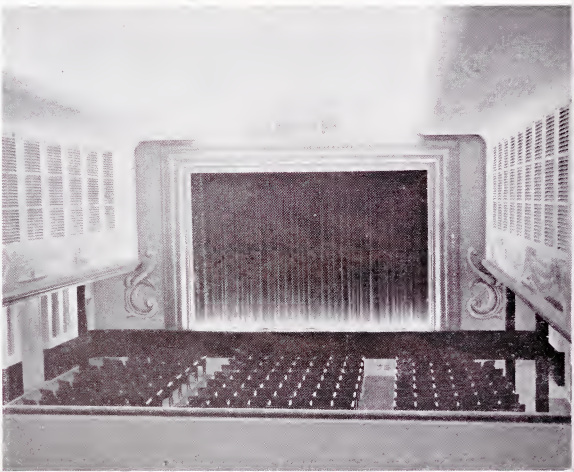
Het culturele contact met Nederland is nog niet groot. Vooral de hoge reiskosten vormen dermate een bezwaar, dat plaatselijke verenigingen deze onmogelijk kunnen dragen, daar uit de aard der zaak het aantal uitvoeringen gering is en hiervan ook een honorarium betaald moet worden. Daarom mag in het bijzonder worden vermeld, dat de B.P.M. te Den Haag het plan heeft opgevat om gedurende het jaar 1948 een aantal Nederlandse kunstenaars naar de West te zenden, welke op Curaçao en Aruba zullen optreden. Door dit genereuze aanbod wordt de financiële zijde, die anders bij de komst van Nederlandse artisten het grootste bezwaar vormt, dusdanig verlicht, dat een inniger cultureel contact met het Moederland nu mogelijk zal zijn.

Het gemis van een goede concertvleugel zal binnenkort kunnen worden ondervangen, daar de Kunstkring onlangs in staat is gesteld een nieuwe vleugel uit de Verenigde Staten te bestellen.

—o—

Wat tenslotte de film betreft, kan worden opgemerkt dat op Aruba een tiental bioscopen zijn, waar men practisch elke Amerikaanse film vrij kort na haar vervaardiging kan zien. Aan de spits staat het „de Veer Theatre" te Oranjestad, een theater, plaats biedend aan ruim 700 personen en voorzien van de allermodernste geluidsinstallatie. Dit theater biedt tevens gelegenheid tot het opvoeren van kleinkunst en is zeer geschikt voor cabaretavonden. Een enkele keer komt een Nederlandse film op het programma voor, de Nederlandse journaals verschijnen practisch elke week op het doek. Uitgaande van het Departement van Onderwijs en Volksvoorlichting, hebben op Aruba enkele culturele filmavonden plaats gehad, bestaande uit documentaire films en natuuropnamen en in het bijzonder bestemd voor het onderwijzerscorps

Het interieur van het De Veer's theater

De HAVENWERKEN *in de* PAARDENBAAI TE ORANJESTAD — ARUBA

door L. DE HOOP
Hoofd-technisch-ambtenaar bij Openbare Werken

Langs vrijwel de gehele Zuidwestkust van het eiland Aruba ter lengte van ruim 20 km. bevinden zich, op ongeveer 500 m. afstand uit deze kust gelegen, koraalriffen, welke zich tot ongeveer hoog-waterpeil boven de zee-oppervlakte verheffen.

Het tussen de kust en deze riffen gelegen bassin, hier Lagoen genaamd, heeft een diepte, variërende van ± 2 tot ± 10 m. en vormt derhalve voor schoeners en kleine schepen een ideale natuurlijke haven.

De „Paardenbaai" haven van Oranjestad, tussen het beschermende rif en het opgespoten land, waarlangs de kademuren door de N.V. Nederlandsche Maatschappij voor Havenwerken worden gebouwd

De Zuidoostelijke en de Noordwestelijke gedeelten van deze natuurlijke havens resp. genaamd de St. Nicolaasbaai en de Paardenbaai zijn door uitbaggering voor grotere schepen toegankelijk gemaakt en van aanlegplaatsen voorzien. De St. Nicolaasbaai is uitsluitend ten dienste van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. ten behoeve van de olie-raffinaderij te St. Nicolaas, terwijl de Paardenbaai de haven van Oranjestad is.

Ten Noordwesten van de Paardenbaai en buiten de beschutting van het rif bevindt zich vervolgens nog een steiger voor het aanleggen der tankschepen van de Arend Petroleum Maatschappij.

Omtrent de in de Paardenbaai uitgevoerde en in uitvoering zijnde havenwerken volgen hier thans enige bijzonderheden: De toegang tot de Paardenbaai, gevormd door een natuurlijke opening tussen de koraalriffen was oorspronkelijk ongeveer 6 m. diep, terwijl in de baai diepten tot over 10 m. voorkomen. De baai was dus voor kleine zee-schepen toegankelijk. In 1930 werd op een diepte van 6 m. een steiger ter lengte van 150 m. gebouwd, teneinde het aanleggen, laden en lossen van deze schepen mogelijk te maken. Vervolgens werden in 1930 de ingang en de haven uitgebaggerd tot een diepte van 9 m. beneden laag-water.

In 1945 werd een plan tot grondige verbetering van de Paardenbaai ontworpen, welke verbetering beoogde, de haven ook voor grote schepen toegankelijk te maken.

Dit plan omvat:

a. het baggeren van een vaargeul tot een diepte van 10.70 m. beneden laagwater en een bodembreedte van 110—200 m., waarbij tevens een tweede toegang uit Noordwestelijke richting wordt gemaakt.

b. het maken van een kade ter lengte van 450 m in het verlengde van de bestaande steiger.

c. het ophogen van haventerrein met de uitkomende baggerspecie.

d. het versterken van de bestaande steiger, zodat de aanlegdiepte van 6 m. op 10.70 m. kan worden gebracht.

e. het inrichten van een schoener- en vissershaven.

De baggerwerken en de kade-aanleg zijn thans in uitvoering resp. bij de Standard Dredging Corp., gevestigd te New-York en de Nederlandse Maatschappij voor Havenwerken,

---

en genodigden. De bekende cineast Mr. A. Hustincx is met zijn kleurenfilms van Sumatra, Java en Bali ook op Aruba geweest.

—o—

Uit het bovenstaande blijkt dat het culturele leven op Aruba zich langzaam maar zeker langs een stijgende lijn beweegt. Wanneer de plannen om dit eiland tot een toeristisch centrum te maken, verwezenlijkt zijn, dan zal ongetwijfeld ook het culturele leven snel intensiever worden. Moge de toenemende culturele bloei mede een reden zijn tot betere bekendheid van het meest Westelijke punt van het Koninkrijk der Nederlanden, het eiland Aruba.

Panorama van Oranjestad met op de achtergrond de haven, die thans belangrijk wordt verbeterd

De baggermachine „New Orleans" van de „Standard Dredging Corps", welke maatschappij het baggerwerk verricht

gevestigd te Amsterdam. De kademuur wordt vervaardigd uit vooraf gereed gemaakte, hellend gestapelde betonblokken, wegende ± 65 ton per stuk.

De totaal geraamde kosten voor de uitvoering van het gehele plan bedragen rond C.fl. 4.000.000. Intussen is reeds de wenselijkheid tot een nog grotere uitbreiding naar voren gekomen, waarbij een in de heersende windrichting gelegen vingerpier is opgenomen, teneinde het aanleggen van grote en hoog opgebouwde schepen zonder sleepboot-hulp mogelijk te maken.

Die extra uitbreiding wordt C. fl. 5.000.000 geraamd.

Als het ganse werk in een jaar of twee gereed is gekomen, zullen verscheidene zeeschepen tegelijk langs Oranjestad's kade kunnen meren.

De „NEDERLAND" VLOOT *herstelt zich*

In het Januari-nummer hebben wij een nieuw type vrachtschip laten zien, dat in Amerika werd gebouwd, doch ook in Nederland hebben de bedrijven na de oorlog niet stil gezeten.

Hiernaast zie je de nieuwste aanwinst van de N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland" te Amsterdam, het m.s. „Borneo" van 9400 B.R.T., dat bij de Koninklijke Maatschappij „De Schelde" te Vlissingen werd gebouwd.

De „Borneo", die nu pas in de vaart is, heeft reeds een veel bewogen geschiedenis achter de rug. In Mei 1940 was men al met de bouw begonnen en 2 jaar later werd het schip, door de Duitsers in beslag genomen. Nadat het weer vrij gegeven was, werd het in 1943 te water gelaten, opnieuw door de Duitsers ingerekend en naar Dordrecht gesleept. In het begin van het volgend jaar werd het naar Rotterdam gebracht en aan de Wilhelminakade gemeerd. Door sabotage is toen het voornemen om het schip naar Vlissingen te brengen, niet verwezenlijkt. Na de bevrijding is het door de Britse Admiraliteit naar Vlissingen gebracht, waar het werd afgebouwd.

De dienstsnelheid van dit moderne Nederlandse vrachtschip bedraagt 14½ mijl, terwijl 32 passagiers er bovendien comfortabel in kunnen worden ondergebracht.

De Maatschappij „Nederland" beschikt ook nog over een zusterschip van de „Borneo", de „Bali", die eveneens na de bevrijding werd afgebouwd en thans in de vaart is gebracht.

ARUBA en de WATERVOORZIENING

door F. A. VAN DRIMMELEN,
Chef van Dienst L.W.V.

Het eiland Aruba was voor ongeveer twintig jaren terug, met zo'n zeilscheepje te vergelijken. Rondom zeewater zover het oog reikte en bleef de regen uit, dan ontstond een soortgelijke toestand als die op een oceaan zeilbootje.

Het water uit regenbakken werd dan tegen hoge prijzen verkocht. De buiten-bewoners liepen uren ver om enkele blikken putwater te bemachtigen, die op het hoofd naar huis werden gedragen; geen druppel werd daarbij gemorst, want het water was een kostbare vloeistof. Het vee stierf in het veld; ezels op zoek naar water stierven bij tientallen; dikwijls trokken zware wolken-massa's, verzadigd van regenwater over het eiland en ontlastten zich een zicht ver uit de kust.

Het is daarom begrijpelijk dat bij de eerste grote regenbuien, de bevolking deze met vreugde begroette, dat de zaken gesloten bleven en dat velen naar de bruisende rooien in het heuvelachtige binnenland gingen kijken. Immers voor de stads- zowel als voor de buitenbewoners, doch vooral voor de kleine landbouwers, was deze regen, de eerste levensbehoefte. Huismoeders gaven hun woning een extra beurt en dankbaarheid en tevredenheid was op ieders gezicht te lezen.

:-:

De ongunstige bodemgesteldheid is oorzaak, dat het regenwater moeilijk in de bodem kan dringen. Aruba was dus aangewezen op de regenperioden. Slechts op enkele plaatsen, waar de bodem uit diabaas-gesteente bestaat, is het water opnemend- en vasthoudend vermogen zo groot, dat grondwaterputten gegraven kunnen worden, die vrij goed drinkwater geven.

In het midden en oostelijk gedeelte van het eiland, dat sterk geaccidenteerd is, bestaat de bodem uit verweerd en onverweerd dioriet gesteente, terwijl de valleien bedekt zijn met leemachtige klei, die weinig of geen water doorlaat. Slechts op enkele zeer verspreide plaatsen bestaat de mogelijkheid, grondwaterputten te maken, die echter een slechte kwaliteit drinkwater leveren.

In de valleien werden op plaatsen, die zich daartoe leenden, kleidammen gemaakt om het bovengronds stromende regenwater te verhinderen naar zee af te stromen. Dit water werd door buitenmensen zowel als door dieren gebruikt.

:-:

Het kwam dus hier op neer, dat men in vroeger jaren voor drinkwater geheel afhankelijk was van de wisselvallige regenval. Het is moeilijk een juiste tijd aan te geven voor de regenperiode. Gewoonlijk valt de grote regentijd in het tijdvak October—December; de kleine regentijd in April—Mei.

Het is begrijpelijk, dat de levenswijze van de eilandbewoners zich aan deze regenperioden aanpaste en dat de daken van de woonhuizen, schuren en afdaken tot de laatste dakpan benut werden voor het opvangen van regenwater. Bij nagenoeg ieder huis, maar vooral bij de woningen van de beter gesitueerden, waren grote regenbakken gebouwd, soms zelfs met een inhoud van 150 M³. Over het algemeen kon men met deze regenwatervoorraad en met de waterlevering van de bestaande grondwaterputten, het jaar rondkomen.

:-:

In tijden, dat de gemiddelde regenval enkele jaren achtereen laag was geweest — wat nogal eens voorkomt — raakten de watervoorraden, vooral bij de minder gegoeden op. Deze kleine luyden konden het dure regenwater niet kopen, zodat zij uitsluitend op het water uit de grondwaterputten waren aangewezen. Dit putwater werd per ezel of ezelwagen aan huis verkocht tegen de prijs van *f* 0,12½ per paar half-vaten (pl.m. 60 Liter) en tegen *f* 0.50 per vat (pl.m. 200 Liter) geleverd per ezelwagen. En dat in een tijd, toen een arbeider ongeveer *f* 4,50 per week verdiende.

Liever dan dit dure water te kopen, gebruikte men het water, dat achter de dammen was blijven staan. Door de sterke indamping, veroorzaakt door zon en passaatwind, was dit water echter brak geworden en bijna niet meer geschikt.

:-:

Omstreeks 25 jaren geleden gaf een vooruitstrevend Arubaan Oranjestad haar eerste waterleiding. Daartoe werd grondwater door middel van windmolens opgepompt uit de waterputten op „Madiki" en naar een in de stad gelegen reservoir gestuwd, vandaar naar de woonhuizen gedistribueerd door een 2" leiding. De kosten voor waterlevering bedroegen *f* 1,50 en *f* 3,00 per tappunt, al naar gelang de grootte van de tapkraan; de hoeveelheid water werd niet gemeten, zulks ten nadele van de ondernemer. Want was door windstilte gedurende 10 dagen van de maand geen water in de stad aangevoerd, dan werd slechts ²/₃ van de waterrekening betaald. Het bedrijf moest dan ook na verloop van tijd worden opgeheven.

:-:

Hoe het leven aan boord van een klein zeilschip is op de grote Oceaan hebben we dezer dagen kunnen lezen u't de reis-beschrijvingen van een van de opvarenden van „De Alk", een Nederlands zeilscheepje op wereldreis. Op de grote tochten wordt zeer zuinig met het water omgesprongen, de kapitein bepaalt het dagrantsoen; wanneer het regent worden de zeilen gebruikt als regenvangers en alles wat zich aan boord bevindt en water kan bevatten, wordt gevuld. Hoe groot is de vreugde, wanneer na een tijd van droogte en felle zoneschijn, de lucht betrekt en een regenbui neerklettert. De was wordt gedaan, het schip geschopt en allen zijn opgewekt. Alle opvarenden laven zich met het opgevangen water en het overblijvende wordt zuinig bewaard.
Water is het levensbehoud van de opvarenden.

Toen de Amerikaanse oliemaatschappij de „Lago Oil & Transport Company" zich op Arabu vestigde en fabrieks-en drinkwater voor de employé's nodig waren, stond de maatschappij direct voor het waterprobleem. Het speciaal hiervoor ingenomen ballast water, werd uit de olietankers in stalen voorraad-reservoirs gepompt. Dit naar olie riekende water werd voor fabriekswater gebruikt. Het drinkwater voor de employé's werd uit Amerika ingevoerd. In latere jaren ging die maatschappij over tot het distilleren van het koelwater (zeewater) van de fabrieken. Dat water wordt hoofdzakelijk als fabriekswater gebezigd. Het drinkwater voor employé's wordt heden ten dage nog steeds per tanker uit Amerika aangevoerd.

:-:

De „Arend Petroleum Mij.", een dochtermaatschappij van de „Shell", pompt grondwater op uit de omgeving van „Bubali" en voert ook ballast water in, om in de waterbehoefte te voorzien. Het is alleszins begrijpelijk, dat toen twee oliemaatschappijen zich op Aruba vestigden, er een economische opleving ontstond. De bevolking ging hogere eisen stellen en mede door een snelle bevolkingsaanwas, werd door het Gouvernement ingezien, dat Aruba, een waterleidingsdienst nodig had.

:-:

De mogelijkheid om hiervoor grondwater te bezigen werd overwogen, doch, moest gezien de slechte kwaliteit en de onvoldoende aanwezigheid van grondwater, terzijde worden gesteld. Gebaseerd op de goede resultaten verkregen met het distilleren van zeewater voor drinkwater bij de Lands Watervoorzienings-

dienst (L.W.V.) op Curaçao, werd besloten op Aruba, een complete Watervoorzieningsdienst te bouwen, die uitsluitend gedistilleerd gemineraliseerd water zou produceren. De plannen werden ontworpen en in 1931 werd een aanvang gemaakt met de aanleg van het hoofdbuisleidingsnet en met de bouw van de 1ste zeewater-distillatie-inrichting op Aruba, en verkreeg hiermede een **„novum"** op gebied van watervoorziening. **Want waar ter wereld wordt door een stads distributienet met watertorens, uitsluitend gedistilleerd water aan de woonhuizen geleverd, waar drinkt men uit de tapkranen dergelijk water, waar heeft men zulk huishoudwater en waar spoelt men W.C.'s met gedistilleerd water door? Het is niet uitgesloten dat Aruba de enige plaats op het Westelijk halfrond is met een dergelijke waterleidingdienst.** Elk woonhuis, gelegen in het verzorgingsgebied kan tegen de prijs van *f* 1,25 à *f* 1,50 per m³. gedistilleerd en gezuiverd water bekomen.

De aflevering geschiedt door watermeters, met een klein maandelijks „vastrecht" verrekening in het tarief. Dit „vastrecht" is gebaseerd op de maandelijkse huishuur van de woningen. De watertorens werden in moderne bouwstijl opgetrokken en zijn in het centrum van Oranjestad en Sint Nicolaas (dorp) gelegen. De begane grond onder de toren is tot waterdistributiekantoor ontworpen, terwijl op de 1ste en 2de vloer, de magazijnen zijn gelegen.

In het jaar 1932 werd de door het Gouvernement aan het „Spaansch Lagoen" gebouwde 1ste zeewater-distillatie-inrichting, in gebruik genomen. De gemiddelde productie was ongeveer 240 m³. per etmaal.

:-:

Twee reservoirs met een gezamenlijke inhoud van 2500 m³. waren op een hoogte van pl.m. 50 m. te „Balashi" gebouwd. Transportleidingen liepen naar Oranjestad en Sint Nicolaas en in beide plaatsen was een distributienet aangelegd. In 1938 moest overgegaan worden tot uitbreiding door de bouw van de 2de zeewater-distillatie-inrichting, daar de bevolking zich gestadig uitbreidde en men het gemak had ervaren van een tapkraan in huis, waaruit men zoveel water kon tappen als men wilde.

:-:

Gedurende de oorlogsjaren nam, mede door de militaire kampen en de verhoogde invoer van buitenlandse arbeidskrachten, het gebruik van water zodanig toe, dat tot sterke uitbreidingen overgegaan moest worden. Achtereenvolgens werden de 3de, 4de, 5de en 6de zeewater-distillatie-inrichtingen besteld, doch de levering hiervan werd zodanig vertraagd, dat tot waterdistributie gedurende enkele uren van de dag moest worden overgegaan.

De moeilijkheden gedurende de oorlogsjaren waren vele, maar steeds wist het bedrijf zich er doorheen te slaan en bleef Aruba voor ellende gespaard.

Niettegenstaande de oorlogsomstandigheden werd de 3de distillatie-inrichting in 1942, de 4de in 1944, de 5de in 1945 en de 6de in 1947 ontvangen en in vlot tempo opgesteld en afgebouwd.

Nieuwe voorraad-reservoirs met een inhoud van 4000 m³. werden te „Balashi" gebouwd en een tweede transportleiding werd via Santa Cruz naar Oranjestad aangelegd, terwijl thans een aanvang is gemaakt met het leggen van een zwaardere transportleiding naar Sint-Nicolaas.

:-:

Het aantal aangesloten percelen bedraagt momenteel 2500, terwijl over 1946, 341.000 m³. water werd geproduceerd. Het Waterleidingsbedrijf is nog steeds groeiende en plannen zijn in voorbereiding om tot 12 zeewaterdistillatie-eenheden uit te breiden. De gezamenlijke dagproductie zal dan ongeveer 3000 m³. gedistilleerd gemineraliseerd water bedragen.

De Watertoren te Oranjestad

Bij de distillatie-inrichtingen werden in de loop der jaren woningen gebouwd voor het personeel en nog steeds wordt het aantal woningen uitgebreid, zodat daar een nieuw dorpje is ontstaan.

De productie-kostprijs van het gedistilleerde water is echter zeer hoog en bedraagt bij de huidige olieprijzen en de hoge lonen, ongeveer *f* 1.75 per m³.

Hoewel er grote exploitatie-tekorten zijn, neemt het Gouvernement het standpunt in, dat de waterprijzen zo laag mogelijk moeten blijven in het belang van de volksgezondheid.

:-:

De drinkwatervoorziening is door het distilleren van zeewater onafhankelijk van de regenval geworden. Toch dringt steeds de gedachte naar voren, hoe het regenwater, dat na elke regenbui door de rooien naar zee stroomt, productief gemaakt kan worden in het belang van de landbouw.

In de eerste plaats dient gedacht te worden, hoe dit water te verzamelen en te benutten. Er wordt daarom overwogen, om vallei-afsluitin-

De Landswatervoorzieningsdienst distilleert uit zeewater drinkwater, dat gemineraliseerd is
Dit is de fabriek gelegen ongeveer in het midden van het eiland

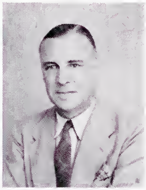

De watertoren te St. Nicolaas (dorp) - Links de R.K. kerk, rechts een deel van de politiewacht

„Aruba, het tweede eiland in belangrijkheid van het Staatsdeel Curaçao"

ARUBA en de NAASTE TOEKOMST

Mij werd het verzoek gedaan voor „Naar Ruimer Horizon" een bijdrage te schrijven over Aruba's toekomstplannen. Hoewel ik geen „clair-voyant" ben, zal ik nochtans trachten in

H. A. Hessling

kort bestek een beeld te geven van datgene wat in de naaste toekomst werkelijkheid schijnt te worden.
Elk land en elke stad probeert aan zijn toekomst te bouwen, zoals elk individu. Doch alle toekomstplannen worden niet steeds werkelijkheid. Omstandigheden en overmachten kunnen zulks belemmeren. Ook een twijfelachtige credietwaardigheid kunnen plannen geheel de bodem inslaan.
Kan men nu Aruba's naaste toekomstplannen op schrift stellen en daarbij het verleden en het heden volkomen negeren? Ik denk van niet.

---

gen te maken in die valleien, die zich daartoe bij uitstek lenen. De gemiddelde regenval is pl.m. 500 m.m. per jaar, terwijl het grootste gedeelte met zware regenbuien valt gedurende October t/m December. Millioenen m³. water stromen dan naar zee af, daarbij dikwijls vernielingen veroorzakend. Indien een gedeelte van dit water achter stuwdammen kan worden vastgehouden, daarna gezuiverd en gechloreerd opgeslagen in grote voorraad-reservoirs, kan een goede kwaliteit drinkwater worden verkregen.

:-:

In deze tijd van hoog-concjunctuur moeten waterwerken uitgevoerd worden, welke, in een tijd van economische achteruitgang, de bevolking naast de zeewater-distillatie-inrichtingen, goed en goedkoop drinkwater kunnen blijven verzekeren. De kleine landbouw zou met dergelijke stuwdammen in combinatie met irrigatiewerken, een goede toekomst tegemoet kunnen gaan. Waar de Arubaan ijverig is en zelfstandig van aard, mag het Gouvernement geen enkel middel in deze onbeproefd laten.

Daarom wil ik U even terugvoeren naar een vroegere periode.

*

Gij jongeren van Nederland, voor wie dit blad hoofdzakelijk wordt geschreven, zult wel weten, dat Aruba het tweede eiland in belangrijkheid is van het Staatsdeel Curaçao of laat ik liever zeggen van de zes Nederlandse Antillen. Drie - Aruba, Curaçao, Bonaire - (van West naar Oost) zijn de Benedenwindse eilanden en liggen 25 K.M. ten Noorden van Venezuela. Gij zult U wel onmiddellijk de gunstige geographische ligging van genoemde eilanden willen realiseren en welke betekenis daaraan moet worden gehecht.
Drie-St. Maarten (voor de helft Frans) Saba en St. Eustatius-Bovenwindse eilanden liggen op 500 mijl afstand ten Noorden van de Benedenwindse eilanden .
Aruba is sedert de komst van Van Walbeeck in 1634, met een korte onderbreking, een Nederlands eiland. En thans na 313 jaren is het

door Henk A. Hessling
Hoofdcommies bij de Bestuursdienst

meer Nederlands dan de Indiaans klinkende naam zou doen vermoeden. Er is meer dan enkel een historische band tussen Aruba en Nederland ontstaan. Aruba is Nederlands in een groot deel der bevolking, in zijn onderwijssysteem, in zijn familienamen, in zijn realisme, in zijn gemoedelijkheid, in zijn straatnamen en in zijn spaarzame en hardwerkende bevolking. Bovendien is Aruba door de magere en moeilijke eeuwen heen loyaal gebleven aan Nederland en het doorluchtig Oranjehuis. Dat toch stempelt zijn bevolking tot een groot volk.

*

Voór de twintiger jaren was Aruba een rustig eiland, waar de bewoners zich slechts bezig hielden met landbouw voor eigen gebruik, kleine visserij en kleine veeteelt. Het bevolkingscijfer bedroeg in 1912 - 9441, in 1926 - 9435 zielen. Er waren slechts landwegen en in Oranjestad (hoofdstad) fragmenten van straten. Aruba (en de andere Antillen) dekte het jaarlijks begrotingstekort toen met steun van Nederland in de vorm van subsidies, later bij wijze van kasvoorschotten. Doch in vier jaar tijd 1932—1936 werden alle uitstaande schulden door het Staatsdeel aan Nederland terugbetaald. Hoe ging dat in zijn werk? In 1915 vestigde de Curaçaose Petroleum Industrie Mij. (Shell) zich te Curaçao; in 1924 bouwde de Lago Oil & Transport Co. Ltd. (Standard Oil N.J.) en in 1927 de Arend Petroleum Mij. (Shell) hare bedrijven op Aruba. De ruwe aardolie wordt sindsdien per tankschip uit Venezuela aangevoerd en hier geraffineerd.

*

Als gevolg van die bedrijvigheid steeg het bevolkingscijfer van Aruba door de jaren tot over de 46000, waarvan ongeveer 30.000 Nederlanders, terwijl de overigen uit 38 landen zijn samengesteld. Aruba werd derhalve in een luttel aantal jaren een modern Babylon. Nochtans ontstond er geen verwarring. Integendeel. Een ieder arbeidt vreedzaam op zijn terrein en in grote harmonie. Een ieder, ongeacht zijn nationaliteit, respecteert het Nederlands Gezag en de Wet. Zo ontstond een vredelievende samenleving, waar elkeen het zijne bijdroeg om Aruba economisch vooruit te helpen. En als U mij nu vraagt, waarom vreemde maatschappijen hare millioenenbedrijven destijds hier kwamen opstellen, op een arm eiland, dan zal mijn antwoord zijn: omdat dit eiland credietwaardig was. Hier waait de Nederlandse vlag, hier zetelt een Nederlands bestuur. Dat betekent: zin voor orde en betrouwbaar gouvernement, de twee hoofdvoorwaarden voor de credietwaardigheid van een land en volk.

*

Dat betekent tevens: bekwaambeid om te besturen, arbeidszin en arbeidsvermogen. Zoals men spreekt van de credietwaardigheid van Nederland, zo kan men over de credietwaardigheid van Aruba reppen. In het verleden en het heden. En dadelijk zult Gij vragen: en in de toekomst? nu Aruba ZIJN EIGEN HUISHOUDING wenst te voeren naast of zonder Curaçao?
En mijn antwoord zal zijn: ook in de toekomst, mits Aruba die regenten oplevert, die de kwaliteiten in zich hebben om een goed en ordelijk Bestuur te waarborgen. Constructieve krachten, die in volle ernst en met besef van verantwoordelijkheid naast de Gezaghebber hun eiland naar binnen en naar buiten kunnen vertegenwoordigen. Als Aruba's burgerij zich daarvan diep bewust is, dan zal m.i. de toekomst nog gunstiger kunnen zijn dan het verleden van de laatste twintig jaar. Doch het lijkt mij raadzaam de verdere vooruitgang van Aruba te zien in het licht van de wordende politieke constellatie.

*

Zoals gezegd was Aruba vóór de vestiging van de oliemaatschappijen een armlastig eiland. Daarna stegen de ontvangsten geleidelijk en die gelden werden nuttig besteed. Oranjestad werd een moderne tropenstad (met gedeeltelijke handhaving van het oude) en naar alle kanten uitgebreid. Particulieren bouwden middenstandswoningen en villa's, het gouver-

(Zie vervolg pag. 18)

Vooraanzicht van het Gezaghebberskantoor en het Gerecht in eerste aanleg

Het middengedeelte van de Openbare Juliana-school voor MULO te Oranjestad

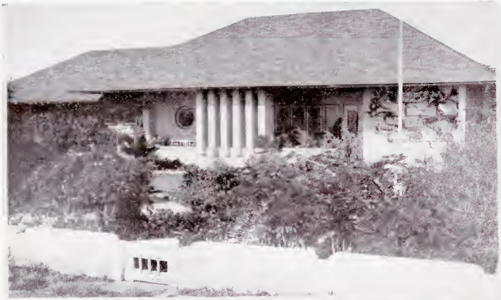

De politie-hoofdwacht te Oranjestad, waarin de korpsen militaire- en burgerpolitie zijn ondergebracht

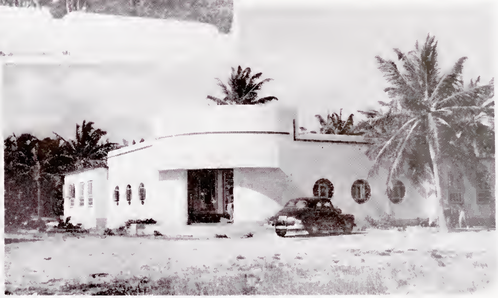

De fraaie gouvernements-pasanggrahan te Oranjestad

Moderne particuliere villa-bouw in het residentie district van Oranjestad

De tussen wuivende palmen gelegen „Aruba Country Club"

Het oude fort Zoutman en de vuurtoren Willem III te Oranjestad

Het post- en telegraafkantoor te Oranjestad

(Vervolg van pag. 15)

nement trok huizen voor zijn ambtenaren alsook volkswoningen op. Alle dorpen in het binnenland werden successievelijk door asphaltwegen met Oranjestad verbonden. Kostbare maar zeer noodzakelijke waterdistillatie-inrichtingen werden gebouwd, moderne gouvernementskantoren, een vliegveld, een haven, die thans belangrijk wordt uitgediept en vergroot en straks ligplaats zal bieden aan vele Oceaanstomers, openbare en bijzondere scholen, theaters en clubgebouwen. Dat alles en nog veel meer is tot stand gebracht in de laatste twintig jaar. Aruba is een dynamisch eiland, het staat niet stil en het kan ook niet stilstaan, want door zijn gunstige ligging wordt het meegesleurd in de vooruitgang op het westelijk halfrond. De onvolprezen K.L.M. sloeg sedert de beroemde Kerstvlucht 1934 van „de Snip" (Amsterdam—West-Indië) haar vleugels uit in het Caraïbisch gebied. Wat de K.L.M. in deze contreien tot stand brengt, is vlagvertoon van de beste soort. Van Aruba kan men vliegen naar Curaçao, Bonaire, La Guaira, Maracaibo (Venezuela), Barranquilla (Colombia), San José (Costa Rica), Jamaica B.W.I., Ciudad Trujillo (Santa Domingo), St. Maarten, St. Kitts (BWI), Miami (Amerika), Trinidad (BWI), Paramaribo (Suriname). Ik doe maar een greep. Ik kan in dit artikel niet uitvoeriger zijn.

Op Aruba met zijn 197 km². oppervlakte rijden 3000 automobielen, bijna alle van Amerikaans maaksel. De gouvernements ontvangsten bedroegen over de jaren 1942 t/m 1946 *f* 47. millioen, waarvan terplaatse uitgegeven *f* 18.5 millioen, terwijl op Curaçao *f* 18. millioen ten laste van Aruba werd geboekt wegens aankoop van materiaal, aandeel in de gezamenlijke lasten van het Staatsdeel, aandeel in personeel- en bureaukosten e.d. Dit zijn zo enkele feiten van materiele aard. Doch de Overheid is zich wel bewust dat de geschetste welvaart slechts op één economische pilaar is gebouwd: de olie. En de vraag rijst dan onmiddellijk op welke wijze kan men een eventuele terugslag opvangen, wanneer de bron, waaraan men zijn welvaart dankt, geheel of gedeeltelijk opdroogt.

*

En zo kom ik dus aan de tekst van deze schets: Aruba en de naaste toekomst. In uitvoering zijn thans: het vergroten en uitdiepen van de Paardenbaai (Oranjestad) met een oostelijke en westelijke ingang alsmede het bouwen van een grotere kade, waarlangs minstens vijf zeeschepen zullen kunnen meren. Dit ter bevordering van een intensiever scheepvaartverkeer tussen de landen van Noord- en Zuid-Amerika en als schakel tussen Europa en Noord-Amerika. Voorts het bouwen van een nieuw luchtvaartstation „Dakota" nabij Oranjestad, hetgeen noodzakelijk i.v.m. het steeds drukker wordende luchtverkeer. Deze twee grote werken zullen in de komende twee jaren hun beslag krijgen.

*

Uiteraard ligt er verband tussen genoemde bouwwerken en het aanbrengen van passagiers. Niet alleen van personen, die op Aruba voor zaken moeten zijn, maar ook bezoekers, die hier voor korter of langer tijd voor hun genoegen komen. Dat zijn dus toeristen. Ik heb in het begin van deze schets reeds Uw aandacht gevestigd op de gunstige ligging van Aruba. Ik heb U enige namen van plaatsen genoemd waarmede Aruba per K.L.M. is verbonden. Als straks de havenkunstwerken gereed zijn, zullen ook meer scheepvaartlijnen Aruba in hun vaarplan geregeld opnemen. In verband met het een en ander werd door de Gouverneur een toeristen-commissie in het leven geroepen ter bevordering van het toeristenverkeer. En U zult vragen: heeft Aruba de vreemdeling dan iets te bieden? Het antwoord zal bevestigend luiden, want het heeft allereerst zijn schone kilometer lange „Palm Beach". Het heft lage invoerrechten, waardoor de toerist in de gelegenheid wordt gesteld inkopen te doen van artikelen, welke elders belangrijk duurder zijn, zoals fijne parfums en dranken, om slechts enkele artikelen te noemen. Aruba kan zich beroemen op zijn heerlijk klimaat, waar tropische ziekten practisch onbekend zijn, het huisvest één der grootste olie-raffinaderijen ter wereld. Aruba heeft prachtige luchten, zijn zee van groenblauw-grijze schakeringen en zijn onvergelijkelijke zonsondergangen. Aruba heeft twaalf maanden zomer met een temperatuur van 80-85° F en koele avonden. Het heeft fraaie landschappen en het is een ideaal oord voor tekenaars en schilders. Er is een rustige effen zee aan de zuidkust en geschikt voor zwemmen en het heeft zijn prachtige onstuimige noordkust, waar de branding op de rotsen stuk slaat.

*

Zoals gezegd, Aruba heeft éen der mooiste stranden in het Caraïbisch gebied, zijn „Palm-Beach" van fijn wit zand. En als de tekenen niet bedriegen, dan zal aan dat strand binnen afzienbare tijd een ruim hotel worden gebouwd. Straks zullen de deuren van „Aruba Plaza" voor de toerist worden geopend en hij zal hier rust en afleiding vinden, terwijl de palmen van „Palm-Beach" zijn zorgen zullen weg wuiven. Moge dan bewaarheid worden, dat het Hollandse realisme hier op dit meest westelijk deel van het Koninkrijk der Nederlanden iets schept, dat de naam van „Aruba Plaza„ zal dragen en waar bovenuit de Nederlandse driekleur fier zal wapperen in de Noord-Oost passaat tegen het blauw van zijn hemel, ter ere van Nederland en tot glorie van Aruba, mede als een symbool der eenheid Nederland—Aruba.

ARUBA (N.W.I.)

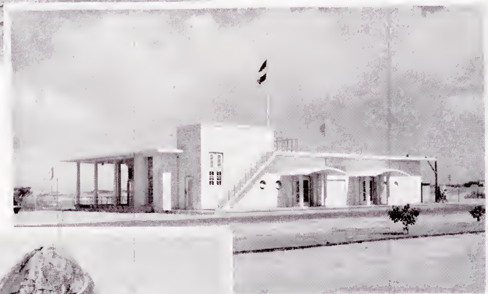
CORPS CONSULAIR

AMERIKA	—	**E. G. Benet**	(c)	E.S.
		H. G. Krausse	(vc)	E
COLOMBIA	—	**Fed. F. Ricaurte**		
COSTA RICA	—	A. Sasso	(cg)	S.E.
		Mario S. Arends	(c)	N.E.S.
		Alberto M. Sasso	(vc)	S.E.
CUBA	—	....	(ca)	S.E.
		J. E. Yrausquin	(ca.wnd)	N.S.E.
SANTO DOMINGO	—	**Dr. R. O. Roca**	(c)	S.
		J. A. C. Nieuw	(c)	N.S.E.
		E. G. Kroon Jr	(vc)	N.S.E.
ENGELAND	—	**V. T. H. Berry**	(vc)	E.
GUATAMALA	—	B. T. Henriquez	(vc)	N.S.E.
HAITI	—	S. N. Ecury	(c)	N.S.E.
NOORWEGEN	—	A. L. Eves	(vc)	E.
NICARAGUA	—	C. A. Albrecht	(vc)	S.E.
PANAMA	—	**B. Vergara**	(cg)	S
		S. Q. Oduber	(vc)	N.S.E.
PORTUGAL	—	P. Würtz	(vc)	N.E.
VENEZUELA	—	**Ramon Ortiz**	(c)	S.
		J. M. Portillo	(vc)	S.

De namen van beroepsambtenaren zijn vet gedrukt.
cg betekent consul generaal; c - consul; vc - vice consul; ca - consulair agent.
Door de letter N(ederlands) E(ngels)S(paans) is aangegeven in welke talen aan de consulaire ambtenaren kan worden geschreven.

Door middel van leningen werden door het gouvernement deze volkswoningen gebouwd te St. Nicolaas (dorp) en te Oranjestad

Als gevolg van het enorme vliegverkeer is dit stationsgebouw „Dakota" reeds veel te klein. Een station, zeventien maal zo groot als het bestaande, is in aanbouw

Deze graniet-zwerfsteen, waarvan er vele zijn op het eiland, zal door middel van dynamiet worden opgeblazen. De steen is een sta-in-de-weg voor de moderne wegenaanleg

Het „Strand-Hotel" nabij Oranjestad, dat thans wordt uitgebreid met 16 kamers

LAGO OIL

& TRANSPORT CO. LTD. OP ARUBA

door „the editor of Esso News"

De raffinaderij, geëxploiteerd door de Lago Oil & Transport Co., Ltd., een dochter-maatschappij van de Standard Oil Company (New Jersey), raffineert dagelijks meer dan 400.000 vaten ruwe olie waardoor zij gerekend mag worden tot een van de twee of drie grootste raffinaderijen ter wereld.

De geschiedenis van Aruba gaat terug tot de dagen van de betoverende „Spanish Main". Men zegt dat zeerovers haar inhammen hebben gebruikt als schuilplaats en een legende verhaalt dat de Britten en de Fransen in het vroegere tijdperk eens een slag hebben geleverd in de „Franse Pas", een smalle doorgang tussen twee steile rotsen. Nu maakt Aruba nieuwe geschiedenis als één van de grote wereld-petroleumraffinagecentra.

Gedurende de oorlog was zij een van hoofdleveranciers van de dringend benodigde olieproducten voor de Verenigde Strijdkrachten. Zij raffineerde één uit elke 16 vaten „high octane gasoline" die de Verenigde Luchtstrijdmacht drijfkracht gaf. Van 1939 tot en met 1945 produceerde de Lago, behalve andere producten, 530.000.000 gallon van deze kostbare brandstof en meer dan 2.800.000.000 gallon motorbenzine. In de laatste drie oorlogsjaren produceerde zij 800.000.000 gallon „submarine type diesel oil" en 3.000.000.000 gallon „special Navy fuel oil".

Niettegenstaande de duikbootaanval (op 16 Februari 1942 toen de raffinaderij beschoten werd en een aantal schepen even buiten de kust tot zinken werden gebracht), totale verduistering gedurende twee jaar en een kolossaal constructieprogramma om de benzinevoorraden te verhogen, heeft de raffinaderij haar productie constant opgevoerd; het maximum van deze productieopvoering werd bereikt bij het behalen van een serie nieuwe productie-records gedurende de laatste 24 uren van de oorlog. In de laatste maand vóór de beëindiging van de oorlog verwerkte de raffinaderij een kleine tien millioen vaten ruwe olie.

Na haar oorlogstaak te hebben volbracht, heeft de raffinaderij zich ingesteld op verrichtingen in vredestijd in een wereld waarin de vraag regelmatig het aanbod overtreft. De productie is nu nog hoger dan gedurende de oorlog, ofschoon de nadruk verlegd is van oorlogsproducten naar producten voor behoeften in vredestijd.

-::-

Door een zeldzame samenloop van omstandigheden zal een van Lagos oorlogsafvalproducten belangrijk bijdragen ter voorziening in de brandstofbehoeften van duizenden Europese gezinnen gedurende de winter van 1947—1948. Een bijproduct van een speciaal procédé voor het maken van meer vliegtuigbenzine was de productie van 750.000 ton „pitch", een zware op asphalt lijkende substantie waarvoor geen bepaalde bruikbaarheid bekend was. Het werd afgevoerd door een drie-mijl lange pijpleiding van de raffinaderij gelegen aan de Zuidkust van Aruba naar een dorre vlakte aan de Noordkust en werd verspreid over een grote oppervlakte tot een laag van 20 voet dikte. Onlangs, nadat de „pitch" daar 4 jaar had gelegen, werd er een Amerikaanse maatschappij gevormd om dit product tot brandstof voor gebruik in Europa te vervaardigen. Het wordt tot poeder gemalen voordat het verscheept wordt en in Europa zal het met poederkool vermengd worden om tenslotte tot briketten gestampt te worden voor huishoudelijk gebruik in kachels; de poederkool op zichzelf zou niet geschikt zijn voor brandstof.

-::-

Lago heeft zich voor het eerst gevestigd op Aruba in 1924 en begon met een klein bedrijf. Een groot tankschip werd gemeerd in de haven van Oranjestad en de tanks van dit schip werden volgeladen met ruwe olie die over een afstand van 150 mijl vanuit het Meer van Maracaibo (in Venezuela) werd aangevoerd door kleinere schepen. Met tussenpozen werd toen de ruwe olie in grotere tankschepen gepompt voor verscheping naar de Verenigde Staten of andere landen. Men zag toen tevens de goede bruikbaarheid van de haven te St. Nicolaas in en na het uitbaggeren daarvan en het bouwen van aanlegsteigers en opslagtanks werd zij einde 1927 geopend als een overladingsplaats voor olieproducten.

In het begin van het daaropvolgend jaar werd de mogelijkheid geschapen voor het bouwen van de nieuwe raffinaderij en de eerste distillatie-inrichting begon haar productie in Januari 1929.

Lago speelt een zeer belangrijke rol in het economisch leven van Aruba. Van de totale bevolking van het eiland van ongeveer 45.000 zielen zijn er meer dan 7.700 tewerkgesteld bij de raffinaderij, zodat — de gezinnen der arbeiders daarbij inbegrepen — bijna de helft van de bevolking een bestaan vindt door werk bij de raffinaderij. Het verschaft ook een bestaan indirect aan duizenden anderen die hun diensten verlenen aan het personeel van de maatschappij of wier bedrijven afhankelijk zijn van het fabriekspersoneel. Ongeveer 7000 van het arbeidersper-

Een onderdeel van dit machtig bedrijf, dat belangrijk heeft bijgedragen tot de overwinning in wereldoorlog II

soneel zijn geboren in dit gebiedsdeel. Vijftig percent zijn van Nederlandse nationaliteit, en daarvan zijn meer dan de helft Arubanen. De arbeidersgroep is een cosmopolitisch mengsel van allerlei nationaliteiten. Er zijn meer dan 700 Amerikanen, een aantal Engelsen en arbeiders uit bijna alle eilanden in het Caraibisch Gebied, uit vele landen van Midden- en Zuid-Amerika, alsook personeel afkomstig van de meeste landen in Europa.

-::-

In haar betrekkingen tot de werknemers heeft de Lago gedurende vele jaren een vooruitstrevende politiek gevolgd, ingesteld op het garanderen van goede behandeling van haar arbeiders en het erkennen van wederzijdse belangen. Er bestaan vele factoren die ter bereiking van dit doel bijdragen. De lonen worden op een gelijk of op een hoger peil gehouden dan die in het algemeen voor overeenkomstig werk in dit staatsdeel betaald worden. Een spaarfonds spoort aan tot geregeld sparen en voorziet in het onderhoud van de arbeider voor zijn oude dag en het schept tevens de mogelijkheid tot het lenen van contanten ingeval van nood. Aan het bedrag dat de arbeiders in dit fonds sparen voegt de maatschappij een zeker percentage dier bijdrage toe. Een vacantieregeling stelt de arbeider in de gelegenheid zoveel vacantietijd te verkrijgen totdat hij een periodiek verlof kan nemen, terwijl hij daarvoor tevens financiële steun van de maatschappij ontvangt. Onder de auspiciën van de „Home Building Foundation", een bouwfonds dat woningen bouwt en deze aan arbeiders verkoopt, draagt de Lago het hare er toe bij om de chronische woningnood te bestrijden, die ontstaan is door de grote en constante bevolkingsaanwas sedert de laatste tien jaar. De Lago heeft ook een groot aantal woningen en een complex voor de behuizing van vrijgezellen die verhuurd worden aan gezinshoofden en ongehuwden die een leidende positie bekleden.

De Lago Oil & Transport Co. Ltd. in vogelvlucht, gelegen op het Zuid-Oostelijk gedeelte van het eiland. Op de voorgrond „the Colony", in het midden de „bankfarm" en de fabriek

-::-

Het ziekenhuis der maatschappij verschaft medische behandeling voor alle arbeiders en hun gezinnen. Twee centrale winkels leveren de grootst mogelijke verscheidenheid van levensmiddelen en andere benodigdheden. Een ambachtsschool leidt de jongens op voor werkzaamheden in de raffinaderij en zij ontvangen salaris terwijl zij in opleiding zijn.

-::-

Deze en andere factoren dragen bij tot een buitengewoon gezonde verhouding tussen de maatschappij en haar arbeiders.

In de afgelopen jaren heeft de Lago haar arbeiders geholpen met tegemoetkomingen ter bestrijding van de steeds stijgende kosten van levensonderhoud. Soms werd dit gedaan door toekenning van loonsverhogingen en ook wel door uitbetaling van speciale toeslagen over drie-maandelijkse perioden. Een overzicht van de kosten van levensonderhoud wordt meermalen per jaar opgemaakt door het werkelijk kopen van diverse artikelen en een nauwkeurige contrôle op huishuur, kosten van gas, water en electriciteit en dergelijke kosten. Zodoende zijn er nauwkeurige cijfers beschikbaar waarop wijzigingen van lonen kunnen worden gebaseerd

De 4000 arbeiders, die van 8-4 uur hebben gewerkt, verlaten het fabrieksterrein en worden met bussen en trucks naar hun dorpen over het ganse eiland vervoerd.

ten einde deze op een redelijk peil te houden in verhouding tot bestaande toestanden.

-::-

Talloze radicale veranderingen hebben er plaats gevonden in de levenswijze van de Arubaanse bevolking en in de levensstandaard van de laatste twintig jaar sedert de Lago aldaar op Aruba gevestigd is. Er is lonend werk voor practisch iedereen die werklust heeft. De levensstandaard is gestegen en de hygiënische toestand en volksgezondheid zijn verbeterd. Er zijn betere scholen gekomen en meer scholen, ofschoon er op dit gebied nog veel te wensen overblijft.

De gemiddelde Arubaan voedt, kleedt, huisvest en onderhoudt zijn gezin beter en voedt het beter op dan 20 jaar geleden en hij kan bovendien zijn oude dag op bevredigende wijze tegemoetzien, dank zij de tegemoetkoming van de Lago die goede lonen betaalt en de instelling van het spaarfonds, dingen die niet mogelijk waren in de dagen vóór de petroleumindustrie op Aruba gevestigd werd.

Woonhuizen der geëmployeerden in de „Lago-Colony"

Enige gegevens omtrent de Openbare Gezondheidsdienst

door Dr. J. R. ARENDS, Chef van de Geneeskundige dienst op Aruba

Chef Gezondheidsdienst

De Gezondheidsdienst ressorteert onder de Gezondheidsdienst van Curaçao, aan het hoofd waarvan de Directeur van de Openbare Gezondheidsdienst staat. In Aruba is als zijn vertegenwoordiger aangesteld de Chef van de Geneeskundige dienst, die tevens belast is met de Zuigelingenzorg, de Schooldienst en de Quarantainedienst te Oranjestad. Het overige personeel van de dienst is als volgt:

Gouvernements-geneeskundigen

Twee Gouvernements-geneeskundigen te Oranjestad: een Gouvernementsgeneeskundige voor de plaatsen San Nicolaas en Savaneta. De dienst van deze geneeskundigen omvat het volgende: Een Gouvernements-geneeskundige met interne ervaring, belast met de Hospitaaldienst, de tuberculosebestrijding en een deel van de poliklinische patiënten.

De andere geneeskundige is belast met de polikliniek, de gevangenisdienst, de behandeling van patiënten buiten en de Hygiënische dienst. De geneeskundige te Savaneta is belast met de behandeling van Gouvernementspatiënten en de quarantainedienst te San Nicolaas.

Gouvernementschirurg

Een Gouvernements-chirurg, benevens een keel-, neus- en oorarts, tevens belast met de oogpraktijk.
De chirurg doet operatief en consultatief werk, de keel-, neus- en oorarts eveneens.

Gouvernements-patiënten

Onder Gouvernements-patiënten worden verstaan alle patiënten welke in het bezit zijn van een kosteloze of gedeeltelijke kosteloze kaart. Dit zijn alle mensen die on- of minvermogend zijn; tevens alle ambtenaren met een salaris beneden fl. 3000.— per jaar en alle agenten van de burgerpolitie, het gevangenispersoneel en hun gezinsleden.

Behandeling Gouvernements-patiënten

De Gouvernements-patiënten genieten kosteloze behandeling voor operatie, hospitaalverpleging en vrij medicijnen.

Opname Gouvernements-patiënten-hospitaal

Voor opname van Gouvernements-patiënten bestaat er een speciaal contract met het R.K. „SAN PEDRO HOSPITAAL" te Oranjestad.

Gouvernements-Laboratorium

Er is tevens aan de dienst toegevoegd een Gouvernements-Laboratorium, aan het hoofd waarvan een analyst staat.

Gouvernements-verpleegsters

Bij de dienst zijn toegevoegd vier verpleegsters waarvan een voor de zuigelingenzorg; een voor de tuberculosebestrijding en twee voor de poliklinieken respectievelijk te Oranjestad en te San Nicolas.

Ambulances

De dienst beschikt over 3 ambulances, waarvan 2 te Oranjestad en 1 te San Nicolaas. Zij werden bediend door respectievelijk een chauffeur met een helper te Oranjestad en een chauffeur met een helper te San Nicolas.

Verzekering arbeiders

Alle arbeiders met een salaris van beneden fl. 250.— per maand zijn verzekerd bij de Verzekeringsmaatschappij „N.V. FATUM", waardoor hun dus geneeskundige hulp kosteloos verleend wordt.

Gouvernements-vroedvrouwen

Te Oranjestad en te San Nicolas zijn twee Gouvernements-vroudvrouwen aangesteld die kosteloze bijstand in het binnenland verlenen.

Hygiënische dienst

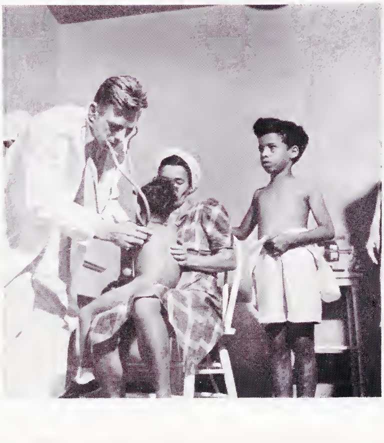
Bij de Hygiënische dienst zijn werkzaam: een Controleur en vier Opzichters. Deze zijn belast met de contrôle op huizen en erven, restaurants, verlofslokaliteiten, voedingsmiddelen en alle verdere bemoeiingen betreffende de hygiëne.

* * *

De gezondheidsdienst van de Lago & Transport Co. Ltd.*

Deze heeft uit de aard der zaak haar eigen hospitaal en medische staf. De geweldige Standaard Oil-raffinaderij is belast met de verantwoordelijkheid voor de gezondheid en het welzijn van ongeveer 18.000 onder haar toezicht staande personen en verstrekt aan haar employé's en hun gezinnen de meest moderne faciliteiten. Het hospitaal en de poliklinieken van de Lago Oil & Transport Co. werken 24 uur per dag, waarbij gemiddeld 83.000 bezoeken per jaar worden behandeld. Niet alleen allerlei ziekten, doch ook bedrijfsongevallen worden behandeld en een menigte van onderzoeken wordt verricht welke uit

*) Deze inlichtingen zijn door de LAGO verstrekt.

Dr. J. B. M. van Ogtrop van het Lago ziekenhuis onderzoekt Arubaanse kinderen in de kliniek

de industrie voortvloeien. De medische faciliteiten welke door de Lago worden verschaft zijn verdeeld in drie afdelingen. In de eerste plaats het hospitaal waar patiënten worden opgenomen en klinische benodigdheden aan alle gezinsleden worden verstrekt. Oorspronkelijk ingericht voor 80 bedden, 15 wiegen en 12 kinderledikantjes, herbergt het hospitaal thans van 120 tot 140 bedden, 20 tot 30 wiegen en 20 kinderledikantjes, welke bij grote drukte allen bezet zijn. Plannen zijn in voorbereiding voor de bouw van aanvullende medische faciliteiten, vergroting van de grond-oppervlakte, uitbreiding van het aantal bedden en om te geraken tot een behoorlijke afscheiding van de patiënten naar gelang van de aard hunner ziekte.

*

Het hospitaal heeft goed-ingerichte operatiekamers, kraamkamers, laboratorium- en Röntgenfaciliteiten, apotheken, kantoren voor de geneesheren en het administratief personeel, opslagruimten en een keukenafdeling.

Tot de tweede afdeling van de Medische dienst behoort de fabrieksapotheek, welke zich in het centrum der raffinaderij bevindt en aan alle mannelijke employé's klinische benodigdheden verstrekt. Twee en soms drie geneesheren leiden de werkzaamheden in de apotheek, waar twee à drie honderd patiënten dagelijks aanlopen. Tevens worden daar de voorgeschreven periodieke onderzoeken van alle employé's verricht, alsook de maandelijkse onderzoeken van degenen die met de voedselvoorziening zijn belast, en de industriële en soortgelijke onderzoeken. Tot de derde afdeling behoort de apotheek van het „Marine Depôt", welke zich in de buurt van de dokken bevindt, en waar klinische diensten worden bewezen aan het personeel van alle schepen der Maatschappij.

*

Tot de Geneeskundige Staf van de Medische dienst van de Lago, behoren de Geneesheer-directeur, specialisten belast met de chirurgische, de medische en de kraam-afdelingen, assistenten van de specialisten en gewone geneesheren, die tevens aangewezen zijn voor werkzaamheden bij de specialistische afdelingen. Krachtens een door de Overheid getroffen regeling, moet 50% van de geneesheren de Nederlandse nationaliteit bezitten; en derhalve in het bezit zijn van een diploma van een Nederlandse universiteit, terwijl de overige geneesheren uit de Verenigde Staten afkomstig zijn.

Bij de Verpleegsters-Afdeling zijn werkzaam: een hoofd-verpleegster, haar assistent, gediplomeerde „foreign staff" verpleegsters, die toezicht uitoefenen op de afdelingen en de operatiekamers, benevens plaatselijk verworven verpleegsters en hulp-verpleegsters die een rang bezitten al naar haar kunnen. Een georganiseerde cursus wordt geleid door de hoofdverpleegster en haar assistenten, teneinde gedeeltelijk onderlegd locaal verplegend personeel afkomstig van ziekenhuizen uit deze contreien op te leiden, terwijl alle volledig opgeleide geselecteerde leerling-verpleegsters-sollicitanten, ter plaatse in dienst genomen, ook een dergelijke opleiding ontvangen.

ARUBA in het CARAIBISCHE LUCHTVERKEER

door de Propagandadienst K.L.M.

Het is onnodig er op te wijzen hoe nuttig deze mogelijkheid van sneller persoonlijk contact in zakelijk en particulier leven is. Niet alleen in het vervoer van passagiers echter komt het voordeel van snelle luchtverbindingen tot uiting. De statistieken van de vrachtafdeling der K.L.M. wijzen uit hoe duidelijk de moderne zakenman in West-Indië ook het nut van het luchtvrachtvervoer inziet. Vooral bederfelijke goederen worden veel per K.L.M. verzonden en verschillende artikelen die voorheen in bepaalde plaatsen niet verkrijgbaar waren, komen thans, dank zij het vliegtuig, geregeld aan de markt. Verse groenten, fruit, vlees, maar ook nieuwsbladen, machine-onderdelen en edelstenen, schimmelplanten en bruidstaarten, kortom, de meest uiteenlopende artikelen behoren tot de geregelde lading der K.L.M.-vliegtuigen.

—x—

Zeer stimulerend voor de handel is ook de snelle verzending van monsters per K.L.M., waarvan o.a. zeer druk gebruik gemaakt wordt door tabakshandelaren in Cuba en Jamaica.

Ten slotte heeft een ieder in West-Indië de voordelen van het luchtverkeer kunnen ondervinden door de versnelde postdiensten tegen lagere tarieven.

De brieven, die per K.L.M. worden verzonden, gaan thans naar de meeste plaatsen in het Caraibische gebied voor nagenoeg hetzelfde lage tarief als vroeger per boot; bovendien is het binnenlandse luchtpostverkeer in het gebiedsdeel Curaçao thans van een uniform tarief voor alle eilanden voorzien.

Hoe veel dat scheelt blijkt uit het feit, dat een brief per luchtpost van Curaçao naar de bovenwindse eilanden vóór 1 Januari 1947 nog 15 cent per 5 gram kostte en nu slechts 6 ct. per 10 gram.

Gezien in het licht van deze voordelen valt het dan ook niet te verwonderen dat zich in West-Indië en het gebied rond de Caraibische Zee een uitgebreid K.L.M.-luchtnet heeft ontwikkeld, dat meer is dan een verzameling aanvoerlijnen voor de luchtverbinding met Europa.

Om dit te verklaren moeten wij een greep in de geschiedenis van het Westindisch Bedrijf der K.L.M. doen.

—x—

Toen in 1934 de Snip haar beroemde Kerstvlucht over de Atlantische Oceaan maakte, had men zich een permanente luchtverbinding tussen de Nederlandse Gewesten in Amerika en het Moederland als belangrijkste doel voor ogen gesteld. Het vervoer op deze toekomstige transatlantische luchtdienst zou echter nooit voldoende kunnen zijn indien niet aan beide zijden een aantal zogenaamde „feeder lines" voor de nodige passagiers, vracht en post zorgden.

In Europa bestond reeds een uitgebreid stelsel van luchtlijnen naar de voornaamste landen van het continent.

—x—

In West-Indië moest zulk een net nog opgebouwd worden en het is Aruba geweest, dat het eindpunt vormde van de eerste K.L.M. dienst in West-Indie.

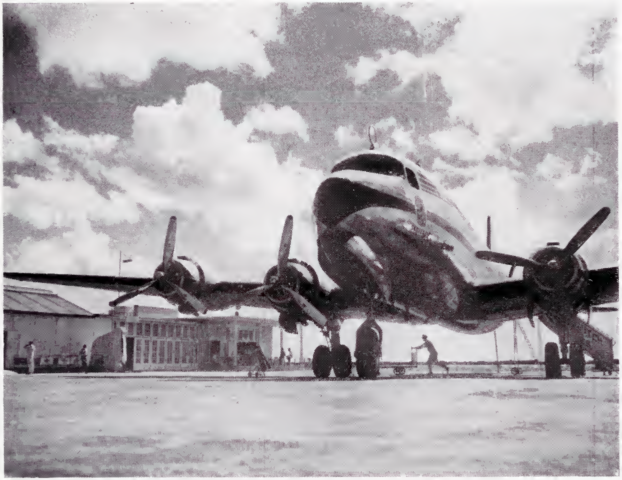
Dit 117 km. lange lijntje is in een goede 10 jaar uitgegroeid tot een luchtnet van in totaal 9500 km. lengte.

Reeds in 1940 bood het Westindisch Bedrijf genoeg perspectieven voor het openen van een transatlantische verbinding. De oorlog stelde de plannen noodgedwongen uit; doch zoals men weet kwam reeds spoedig na het beëindigen der vijandelijkheden, namelijk op 22 Januari '46, de luchtverbinding Nederland-West-Indië tot stand.

—x—

Aruba's plaats in het Westindische luchtverkeer is met de jaren steeds belangrijker geworden. Op het ogenblik verbindt de „Linea Aeropostal Venezolana" Aruba door een wekelijkse dienst met Coro en Las Piedras in Venezuela, waar directe aansluitingen op het Venezolaanse binnenlandse luchtnet bestaan. De oorspronkelijke viermaal wekelijkse K.L.M. verbinding met Curaçao is nu uitgegroeid tot

Nog geen vijftien jaar geleden deed de snelste boot over een tochtje van Aruba naar Curaçao op zijn minst zeven uur, terwijl een reis naar Maracaibo in Venezuela bijna een etmaal vergde. De K.L.M. doet thans over beide trajecten respectievelijk een half uur en en uur.

De luchthaven „Dakota", Aruba; een D.C. 4, klaar voor Miami, Florida, U.S.A.

een dagelijkse verbinding via Kingston, Jamaica, naar Miami, U.S.A. waar directe aansluitingen van Amerikaanse Luchtvaartmaatschappijen het mogelijk maken in 11 uur van Aruba naar New York te vliegen. Via Kingston bestaat sinds enige tijd ook een tweemaal wekelijkse K.L.M.-verbinding met Havana, Cuba, terwijl via Curaçao tweemaal per week naar Ciudad Trujillo (Dom. Rep.) en Port au Prince (Haiti) gevlogen kan worden. Voorts onderhoudt de K.L.M. een dagelijkse dienst van Aruba naar Caracas zowel als naar Maracaibo, beide in Venezuela, terwijl met Baranquilla in Colombia en San José in Costa Rica een tweemaal wekelijkse verbinding bestaat. Niet minder dan vijf dagelijkse K.L.M.-diensten naar Curaçao zorgen voor snelle verbindingen met Bonaire, Trinidad, Suriname en de Bovenwindse Eilanden. Het belang van Aruba in het luchtverkeer wordt geaccentueerd door de vervoerscijfers. Terwijl in het gehele eerste jaar van de exploitatie der K.L.M.-lijnen in West-Indië nauwelijks 2500 passagiers werden vervoerd, vertrokken alleen in September j.l. 1766 luchtreizigers uit Aruba, terwijl er 1872 K.L.M.-passagiers te Aruba arriveerden. Aan luchtvracht werden in één maand ruim 18.000 kg. goederen in Aruba ingevoerd.

—x—

Bij de eerste vluchten naar het eiland in 1935 bestond er nog geen bruikbaar vliegveld en moest de „Snip" op het strand bij het plaatsje „Savaneta" landen. Spoedig echter werd met energie de constructie van een vliegterrein ter hand genomen en na enige maanden kon de K.L.M. gebruik maken van „Dakota Field", dat tijdens de tweede wereldoorlog in verband met de gestegen behoefte in lengte meer dan verdubbeld werd. Het kleine reeds in 1935 door de K.L.M. geplaatste stationsgebouw bleek zelfs na herhaalde uitbreidingen op de duur te klein, zodat in 1942 een nieuw door het Gouvernement gebouwd station in gebruik genomen werd. Ook dit kon de snelle groei van Aruba's luchtverkeer niet bijhouden en onlangs werd dan ook een ruime passagehal aan het gebouw toegevoegd. Het Gouvernement zal binnenkort met de bouw van een nieuw modern stationsgebouw beginnen, waarvoor de plannen geheel gereed zijn en dat in alle opzichten in staat zal zijn aan de behoeften van het omvangrijke vliegverkeer op Aruba te voldoen. Zo bewijst Aruba een open oog te hebben voor de belangrijke positie, die het inneemt in het luchtverkeer op de Nederlandse Antillen, een positie die het alleen kan en zal behouden, als het even vooruitstrevend blijft als die luchtvaart zelve.

Het Toekomstig Toerisme *te* *Aruba*

Foto's „Fischer", Curaçao

door E. BARTELS, tijdelijk secretaris der Toeristen-Commissie-Aruba

Meer dan twee jaar geleden is bij enige vooraanstaande zakenlieden op Aruba de vraag gerezen of Aruba tot een geschikt object voor toerisme zou kunnen worden ontwikkeld. Zij hebben het probleem gewikt en gewogen en tenslotte niet te licht bevonden. Ook van de zijde van het Gouvernement werd het belang ingezien van het vreemdelingenverkeer, hetgeen resulteerde in de benoeming van een toeristen-commissie voor Aruba ingesteld bij G.B. dd. 23 Januari 1947 No. 158.

★

De taak der commissie is: **het toeristenverkeer te bevorderen.** Voor een goed begrip van het volgende is het noodzakelijk, dat de lezer zich rekenschap geeft van het feit, dat Aruba eigenlijk nog helemaal geen toerisme heeft in de zin zoals dat verstaan dient te worden, n.l. als industrie, of, zo men wil, als bron van **regelmatige** inkomsten. Natuurlijk komen er reizigers, die tot de drie volgende groepen behoren: 1) zakenlieden op zakenreis, 2) technici, 3) ambtenaren. Zij blijven geen van allen langer dan noodzakelijk is voor hun opgave of opdracht. De kunstenaars, die het eiland bezoeken, behoren niet tot de categorie, die het eiland een **geldelijk** voordeel oplevert. En dat blijft het essentiële van elke industrie, uiteindelijk moet de gemeenschap er materieel voordeel bij hebben. De toeristen-industrie, welke ontwikkeld moet worden in een gegeven object zal, om zo voordelig mogelijk te worden, doelmatig moeten worden aangepast aan de natuurlijke voordelen van dat object. En aangezien Aruba nog geen gespecialiseerd apparaat heeft voor deze industrie, doet zich hier de zeldzame gelegenheid voor, dat de gehele toeristen-industrie voor Aruba kan worden opgebouwd onder uiterst gunstige omstandigheden, terwijl belemmerende factoren, ontstaan uit oude of verouderde instellingen en hunne rechten niet aanwezig zijn.

Er moet worden gewerkt in de richting van de weken-blijvende-toerist, de z.g. „stay-overs". Dit is het uitgangspunt. Direct rijst de vraag of er voor deze toeristen voldoende aantrekkelijks is of te maken is in Aruba om hen b.v. 14 dagen of langer te kunnen houden. We zijn overtuigd dat dat wel zo is, gezien de volgende argumenten:

....bijna 4 km. prachtig strand
De achtergrond is bezaaid met Knoekoe-huisjes

Aruba heeft voor de vreemdeling een merkwaardige bekoring, het dorre land met de **muren** van koraalsteen of de cactushagen en laantjes, zijn keurige en kleurige knoekoehuisjes, de aanwezigheid der soms enorme, grotesk gerangschikte zwerfstenen, de prachtige tinten van het eiland bij avond, de mystiek oplichtende duinen, fel contrasterend met het grauw van de verweerde rotsen aan de noordkust, zijn elementen van een ongewone schoonheid. Veel opvallender is echter het onvergetelijke strand aan de West-kust, dat men gemeenlijk „PALM BEACH" pleegt te noemen. Het strekt zich onafgebroken over bijna 4 KM. uit van „Palm Beach Club" tot aan „Malmok". Dit natuurlijke, helder witte strand behoort stellig tot de mooiste en beste stranden van het gehele Caraibische gebied. Het is smetteloos wit en wordt gewassen door een zee van een kleur blauw, zoals ik die nergens elders ter wereld zag. Het water is zo schoon, dat men meters diep elk voorwerp gemakkelijk kan zien. Als badoord is het bovendien nog uitermate geschikt, omdat de ondiepte zich tot ongeveer 200 m. buiten de kust uitstrekt. De temperatuur van het water is zowel overdag als na zonsondergang, ideaal.

★

Het klimaat is uitstekend. Regen valt er zeer zelden en dan slechts in enkele maanden van het jaar. De slogan „An all year round summer" gaat voor Aruba dan ook letterlijk op. Hoewel koeler dan Oost-Indië in het laagland, is de temperatuur toch van tropische warmte, maar de passaatwind geeft zoveel afkoeling, dat de hitte nooit onaangenaam wordt.

De naar verhouding tot de oppervlakte van 171 km². enorme bevolking van ruim 46.000 zielen, waaronder 40 nationaliteiten, leeft er in

De Palm Beach, met clubhuis

grote harmonie onder het goede bestuursapparaat. De welvaart is er groot, een ander niet te onderschatten voordeel voor het toerisme.

★

De voornaamste bron van inkomsten is de olieraffinaderij van de Standard Oil of New Jersey, die er opereert in de concessie te St. Nicolaas onder de naam van de Lago Oil & Transport Company. Deze raffinaderij levert 400.000 barrels per dag, (1 barrel = ca. 150 L). Een bezienswaardigheid op zichzelf deze uitgestrekte „plant" van torenhoge groteske stalen monsters. Vooral 's avonds met zijn feeërieke verlichting maakt deze raffinaderij op een afstand de indruk van een lichtstad. Klein Parijs noemen de Arubanen het en met recht.
Een ander middel van bestaan is de Aloë-cultuur. Vooral in het najaar, kort voor de oogst is de aloë een kleurrijke plant, die in het licht van de ondergaande zon aan het terrein een kleur geeft veel verwant aan die van bloeiende heide.

Een knoekoe huisje, geflankeerd door de typische stapelskenmuren bij Andicouri

Een kokos-palm-plantage. In dergelijk terrein zal het eerste hotel verrijzen

De watervoorziening van het eiland geschiedt door een zestal zeewater-distillatie-inrichtingen. Het resultaat is buitengewoon goed drinkwater, dat door leidingen in de grote plaatsen over de huizen verdeeld wordt. Geen wonder dat hierdoor en mede door de uitstekende medische dienst de hygiënische toestanden op het eiland uitmuntend zijn.

★

Resumeert men deze factoren dan komt men tot een zeer gunstig geheel. Doch er is meer. De K.L.M. onderhoudt 5 dagelijkse verbindingen v/v met Curaçao, 1 maal met Miami, via Kingston, Jamaica, 1 maal met Laguaira, nu nog luchthaven van Caracas (hoofdstad van Venezuela) waar men bezig is met de aanleg van een handelsluchthaven, 1 maal met San José via Baranquilla. De K.N.S.M. heeft een frequente vrachtschependienst op Aruba, terwijl de Grace Line en de Alcoalijn het eiland eveneens aandoen. Aruba is thans bezig met de aanleg van een moderne zeehaven, waar zeer grote schepen zullen kunnen meren aan de pier. Men ziet het eiland is verre van geïsoleerd; de oliehavens „St. Nicolaas" en „Druifbaai" worden aangelopen door meer dan 6000 schepen per jaar!

★

De talloze winkels, die overvuld zijn met goederen in ruime keuze, noden tot kopen en niets is op de bon. En het is een curieus feit, dat sommige Amerikaanse goederen in Aruba voordeliger te koop zijn dan in, ...Amerika zelf, zoals schrijvers dezes mocht constateren, een andere hoogst aantrekkelijke factor voor toeristen.

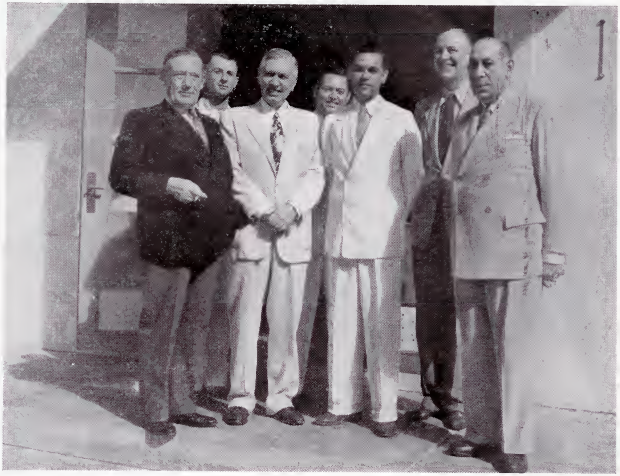
★

Vrijwel langs de gehele Zuidkant ligt op een afstand van 200-600 m. een met Rhizophoren begroeid smal rif. Het binnenwater is ten hoogste enkele vadems diep en kalm. Het biedt ideale mogelijkheden voor zeilen. De Noordkust is in tegenstelling tot de Zuidkust van geheel andere aard. Daar is de kust steil. Scherp gebroken rotsen keren er de onstuimige brekers van de Caraibische zee, die erop uiteen barsten met zuilen van schuim. De altijd doorstaande Passaatwind wakkert dit grote spel gedurig aan. Die desolate kust met zijn woeste pracht

Publiek op Zondagmorgen aan de Palm-Beach

Bestuur van Aruba en promotors van het hotel-ressort-plan.
V.l.n.r. de Heren J. Wils, E. Bartels, H. E. Kiès, G. Eman, Mr. L. C. Kwartsz, H. A. Hessling en J. Perel

is het doel van menige „pic-nic" der eilandbewoners.

*

Bij Fontein in de N.O. hoek van Aruba bevinden zich ten O. en W. van de enige bron van het eiland een tweetal grotten. De O. heeft door caviteiten in het plafond een „bovenverlichting". De kleurschakeringen in de kamers die zodoende ontstonden, enerzijds door de natuurlijke kleur van de grond en het gesteente, anderzijds door algen die tegen de vochtige wanden groeien zijn inderdaad zeer mooi.

Stappen we nu af van de natuurlijke aantrekkelijkheden van Aruba, die bij lange na nog niet alle zijn opgesomd met deze summiere beschrijving en beschouwen we de mensen van dit eiland, dan is het eerste dat opvalt, dat Aruba een der weinige eilanden is waar de afstammelingen van de oorspronkelijke bevolking, n.l. de Indianen nog leven. Het is over het algemeen een ijverig, spaarzaam volk met een gebondenheid aan hun grond waarvoor men respect mag hebben. Een rasechte Arubaan heeft een akker waarop hij elk jaar mais zaait, ondanks het feit dat de oogst vaak mislukt of tegenvalt.

*

Op grond van de voorgaande feiten mag worden aangenomen, dat een toeristen-industrie voor Aruba stellig een zeer goede kans van slagen heeft, mits goed opgezet en op brede basis. Daarvoor is een hotel-resort de aangewezen oplossing. Dus niet een goed hotel zonder meer, doch annex daaraan allerlei sport-, ontspannings- en vermakelijkheids-mogelijkheden. Uitgaande van die grondgedachte hebben de denkbeelden zich gekristalliseerd rondom het volgende project.

Aan de „Palm Beach" zal een hotel-ressort gemaakt worden, met een hotel van 200 kamers, „air-conditioned", een ruime eetzaal, een balzaal met de nodige zit-ruimte voor 500 gasten, een restaurant, een billardzaal, een leeszaal, enz. benevens een post-, telegraaf- en telefoonkantoortje. Op enige afstand van het hotel zal een casino verrijzen, dat zal worden geëxploiteerd volgens de oude en beproefde Europese methodes. Aan de bouw van enige bungalows en cabana's wordt eveneens gedacht. Wat de takken van sport betreft wordt gedacht aan zeilsport, hengelsport, aquaplaning, watersky, tennis, golf, enz.

Een orkest zal worden verbonden aan het hotel, zodat er steeds levendige muziek zal zijn. Tenslotte zij nog vermeld, dat er in het hotelgebouw een aparte grote zaal zal worden ingericht als toonzaal voor de beste Nederlandse exportproducten, die op die wijze onder het oog zullen worden gebracht van kooplieden uit Noord- en Zuid-Amerika, waarvan de ondernemers van het project veel verwachten.

De plannen zijn thans reeds in een vergevorderd stadium en wanneer niets tussenbeide komt, mogen we aannemen dat Aruba tegen medio 1949 een der mooiste gevarieerdste en modernste etablissementen van de Antillen rijk zal zijn en dat Nederland trots mag zijn op dit door Nederlands kapitaal, durf en ondernemingsgeest ontstane toonbeeld van vooruitstrevendheid.

Aruba

rechtstreeks verbonden

door de

KNSM

met

EUROPA • NOORD-AMERIKA

en vele havens in

WEST-INDIE en ZUID-AMERIKA

EMAN TRADING Co. Inc

ARUBA N.W.I.

AGENTS FOR:

Royal Dutch Airlines (K.L.M.)

Pan American World Airways Inc (P.A.A.)

Grace Line Inc

Alcoa Steamship Co. Inc

And Other Steamship-Lines

CALL ON US FOR ALL YOUR TRAVEL REQUIREMENTS

IMPORTERS OF CEMENT, LUMBER AND ALL OTHER BUILDING MATERIALS

N.V. WINKEL's HANDEL-MAATSCHAPPIJ

P.O. BOX 137

ARUBA Cable Address: „WINRUBA" N.W.I.

Import *Export*

ALLEENVERTEGENWOORDIGERS
Amerikaanse en Europese Firma's

LEVENSMIDDELEN, DRANKEN,
HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN

Vraagt nog enkele vertegenwoordigingen o.a. geconserv. visproducten, huishoud-machines en vertegenwoordiging voor rijst uit Oost Indië

L. J. M. HENRIQUEZ

ORANJESTAD
ARUBA, N.W.I.

Cable adres: Henriquez, Aruba — P.O. BOX 22

Import *Export*

LEVENSMIDDELEN
en
DRANKEN

Zoekt verbinding met Nederlandse leveranciers van:

ZUIVELPRODUCTEN
VLEESWAREN
VISWAREN
VERSE VRUCHTEN
VERSE GROENTEN
EIEREN

De K. N. S. M.

EN ARUBA

door Bn.

De zee roept.....,

Houdt de zeevaart in veel waarde
Laat de zee, zowel als de aarde
Met veel ijver zijn bebouwd;

Daar is ieder aan gelegen!
In de zee ,daar ligt de zegen,
Die ons Neêrland staande houdt

Uit een Oud-Hollands lied.

Toen eindelijk in Mei 1945 voor Nederland de bevrijding kwam, was ons land door het Duitse geweld wel zéér vernield en de grote blijdschap over het feit, dat het recht had gezegevierd, vrijheid en onafhankelijkheid waren hersteld, werd flink getemperd toen we ons bewust werden, welke ontzettende offers door Nederland voor die vrijheid waren gebracht. Verwoesting en ontreddering, hongersnood en puin grijnsden ons overal aan. Steden waren geheel of gedeeltelijk verwoest, Rotterdam, Venlo, Nijmegen en Arnhem, het zijn enkele namen uit een zeer sombere rij. Ons land — ontworsteld aan de baren, zongen we op school— was voor een groot deel weer door dat water verzwolgen, de Beemster, Walcheren en de Wieringermeer, eens bloeiende landouwen, waren nog slechts verdronken land.

o

Vernieling vonden we overal... De Scheepvaart in het algemeen, die door een dapper deelnemen aan de strijd tegen de overweldiging, een belangrijk aandeel in de overwinning van het Duitse en Japanse geweld kreeg, had daarvoor ook ontzettende offers gebracht.
Om dicht bij huis te blijven, de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, wier schepen **Aruba** met Europa, de Verenigde Staten en vele havens in West-Indië en Zuid-Amerika verbindt, was zwaar getroffen. Ruim de helft van de schepen was in de strijd verloren gegaan en daarvan de nieuwste en de grootste, zodat het verlies ruim 60% van de totale vooroorlogse vervoerscapaciteit bedroeg.

o

Op de etablissementen in Amsterdam was de verwoesting enorm. Van de 63 kranen die de K.N.S.M. vóór de oorlog tot haar beschikking had, stond er nog... zegge en schrijve: één. De kantoren waren door de bezetters uitgewoond, loodsen zwaar gehavend, kademuren over flinke lengten verwoest.
Maar waarom daarbij langer stilgestaan?? Toestanden zoals zojuist beschreven en de tijden waarin wij heden ten dage leven, stellen andere eisen dan lang te graven in een dierbaar verleden, lang stil te staan bij glorie die voorbijging. Zulke omstandigheden en deze tijden **eisen dwingend** daden van herstel en vernieuwing, dwingen gebiedend, dat oud en jong de handen ineenslaan om door daden te komen tot nieuwe welvaart, willen we niet tezamen ten onder gaan. Een eerste vereiste is dan, dat de Scheepvaart bloeit. Want alles, letterlijk alles, moest in ons verwoeste Nederland van overzee worden ingevoerd en naarmate de industrie zich herstelt, moet weer **de Scheepvaart** de producten brengen waar ze gewenst zijn, in ruil voor onontbeerlijke zaken voor het herstel van ons land.

Het m.s. „Helena" van de K.N.S.M. groot 6000 ton d.w. dat met andere schepen van de K.N.S.M. Aruba rechtstreeks met Europa verbindt

En dus varen... varen... naar alle windstreken.
Jawel!! Hoe doe je dat met een vloot die voor 60% „gebleven" is...
EN TOCH MOET HET.
Welnu de Scheepvaart in het algemeen en om bij de in Aruba zeer bekende K.N.S.M. te blijven, deze in het bijzonder, liet zich niet onbetuigd.
Maar liefst dertien nieuwe schepen, waarvan 4 zg. „coasters", werden op stapel gezet, in ons land, in Canada, in Schotland en in Italië. Het zijn moderne vracht-vaarders, niet te groot, niet te luxieus, maar snel en doelmatig, voorzien van stevig laadgerei en ruimte voor goederen die „koel" moeten worden vervoerd. Ze hebben een draagvermogen van 3000 à 3500 ton van 1000 kilo's (de „coasters" ongev. 600 ton d.w.) en kunnen een snelheid bereiken van 14 mijl per uur.
Reeds aan het einde van 1946 waren er twee gereed, in 1947 nóg vier en als alles loopt zoals het lopen moet, dan komen de zeven schepen die nu nog niet klaar zijn, in 1948 gereed.
Maar daarmede zijn wij er niet. Acht en veertig schepen waren ten onder gegaan. En dus werden beschadigde maar nog bruikbare schepen hersteld, het m.s. „Stentor" een de beste schepen van de momentele K.N.S.M.-vloot is daarvan o.a. het resultaat; enkele prijs-schepen werden door de Regering toegewezen en verschillende Amerikaanse schepen gekocht, waarvan de in dit artikel afgebeelde „Helena" er één is.

o

Ziehier jongelui, een enkel staaltje hoe na de diepe duisternis van de oorlog het licht van herstel en vernieuwing langzaam begint te gloren. De koopvaardij laat zich niet onbetuigd. De vloot wordt hersteld en op die vloot zullen onze zeevaarders, in samenwerking met hun bedrijfsgenoten aan kade en op kantoren, de oude glorie veroveren en onze vlag en producten bekendheid geven in de meest afgelegen uithoeken der wereld. Behalve dat ze dit doel nastreeft, verschaft de koopvaardij brood en arbeid aan duizenden gezinnen, ze onderhoudt en schept nieuwe verbindingen tussen de volkeren en ze is dus waard, dat ons dagelijks streven er op gericht is, de koopvaart groot te maken en te laten bloeien.

Mansur Trading Company, Inc

Oranjestad — St. Nicolaas

ARUBA, N.W.I.

WHOLESALE AND RETAIL REPRESENTATIONS

Wanted:

Representations for general merchan dise

IMPORTERS

TRANSITO-TRADE

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.

Hoofdkantoor: Amsterdam

Vijzelstraat 32

belast zich gaarne met de OVERMAKING VAN GELDEN van- en naar Nede.landsch-Indië en de uitvoering van alle andere Bankzaken

---

79 kantoren in Nederland
25 vestigingen in Nederlandsch-Indië (o.a. te Batavia, Bandoeng, Semarang, Soerabaia, Medan en Makassar) Colony of Singapore, Malayan Union, India, Birma, Hongkong, China, Japan en Arabië

Vertegenwoordigingen te Londen en New York

Nederlandsch Indische Handelsbank, N.V.

Amsterdam
Singel 250

Rotterdam
Mathenesserlaan 235

's-Gravenhage
Lange Vijverberg 11

Alle Bank- en Effectenzaken

Kantoren in:

Nederlandsch-Indië
India
Colony of Singapore
China
Japan
Philippijnen

DRUK VAN BEVEDEEM — DEN HAAG